

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Aneta Jarolímková

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Aneta Jarolímková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Název anglicky

Possibilities of development of selected rural municipality

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce bude návrh řešení problémů, se kterými se potýkají místní obyvatelé ve zvolené obci. Pro tuto práci byla zvolena venkovská obec Korkyně a její místní část Křížov. Obec Korkyně se nachází ve Středočeském kraji nedaleko obce Nový Knín. Hlavní cíl bude naplněn pomocí dílčích cílů. V teoretické části bude naplněn první dílčí cíl, kterým je objasnění základních pojmů spojených s rozvojem venkovské obce.

V praktické části budou naplněny další cíle, mezi které například patří charakteristika obce, popis její historie a současného života. Posledním dílčím cílem bude ověření zájmu obyvatel o výstavbu komunitního centra a následná diskuze se starostou.

Metodika

Analýza rozvojových možností vybrané venkovské obce na základě studia dostupných materiálů, dat a vlastního šetření. V teoretické části práce budou definovány základní pojmy související s řešenou problematikou (např. obec, venkov, sídlo a další). Praktická část bude složena z části popisné (zaměřené na vybranou obec, její historii, charakter, strukturu) a části vlastního výzkumu (sociologické šetření zaměřené na spokojenost obyvatel a zájem o vytvoření komunitního centra). V závěru budou diskutovány možnosti rozvoje obce.

Doporučený rozsah práce

40-60 stran

Klíčová slova

Venkov, obec, orgány obce, rozvoj obce, Korkyně, komunitní centrum

Doporučené zdroje informací

MAJEROVÁ, Věra; HEROVÁ, Irena. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

PĚLUCHA, Martin. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

SLEPIČKA, A. *Venkov a/nebo město. Lidé – sídla – krajina*. PRAHA: SVOBODA, 1981.

VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 8. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 02. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8. 3. 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavlíně Zrůbkové za cenné připomínky a věcné rady, vstřícnost při vzájemných konzultacích a za celkovou pomoc při vypracovávání této závěrečné práce. Dále bych ráda poděkovala starostovi obce Jiřímu Soukupovi, který mi poskytl všechny potřebné materiály k bakalářské práci.

Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce

Abstrakt

Bakalářská práce řeší téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“ je rozdělena na dvě části.

První částí je teoretická, která definuje základní pojmy týkající se venkova, venkovských obcí a jejich základních typů. V následující části jsou podrobně rozebrány obecní orgány. Teoretická část se rovněž věnuje problematice rozvoje venkovských obcí a následných dotačních možností. Poslední část teoretické práce je věnována komunitním centrům a aktivitám, které jsou v nich provozovány.

Druhou částí je část praktická, ve které jsou základní informace týkající se obce Korkyně jako celku. Prostřednictvím dotazníkového šetření je ověřena celková spokojenost obyvatel v obci, a to konkrétně ze sociálního a kulturního hlediska. Z výsledků dotazníkového šetření jsou navrženy možnosti dalšího rozvoje obce.

Klíčová slova: Venkov, obec, orgány obce, rozvoj obce, Korkyně, komunitní centrum

Possibilities of development of selected rural municipality

Abstract

This bachelor thesis is concerned with a topic “Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“ and is divided into two parts.

The first part is theoretical, it defines basic concepts pertaining to countryside, rural municipalities and their basic types. In the next part, municipal authorities are discussed in detail. The theoretical part also deals with the development of rural municipalities and subsequent subsidy options. The last part of the theoretical work is devoted to community centers and the activities that are carried out in them.

The second part is the practical part, which contains basic information about the municipality of Korkyně as a whole. Through a questionnaire survey, the overall satisfaction of the residents in the village is verified, specifically from a social and cultural point of view. From the results of the questionnaire survey, possibilities for the further development of the village are proposed.

Keywords: Countryside, village, municipal authorities, community development, Korkyně, community center

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická část.....	14
3.1 Venkov	14
3.1.1 Definice venkova	15
3.1.2 Venkovské regiony	16
3.1.3 Obyvatelé venkova	17
3.2 Venkovská obec	19
3.2.1 Typy venkovských obcí	20
3.2.2 Orgány obce.....	23
3.2.3 Rozvoj venkovské obce	31
3.2.4 Rozpočet obce.....	36
3.2.5 Dotace	37
3.3 Komunitní centrum	38
3.3.1 Aktivity	39
4 Vlastní práce.....	40
4.1 Korkyně.....	40
4.1.1 Umístění obce	40
4.1.2 Historický vývoj	42
4.1.3 Příroda a přírodní bohatství	43
4.1.4 Vývoj počtu obyvatel	43
4.1.5 Místní samospráva	45
4.1.6 Územní plán obce	46
4.1.7 Rozvojový dokument obce	46
4.1.8 Současný život v obci	46
4.1.9 Místní sdružení a spolky	47
4.1.10 Vybavenost obce.....	47
4.1.11 Lokální uskupení.....	49
4.2 Vlastní výzkum	50
4.2.1 Cíl výzkumu.....	51
4.2.2 Metodika	51
4.2.3 Struktura souboru respondentů	51
4.2.4 Výsledky výzkumu	53

5	Výsledky a diskuse	60
5.1	Shrnutí výsledků výzkumu.....	60
5.1.1	Společenské a kulturní akce.....	60
5.1.2	Výstavba kulturních zařízení	61
5.1.3	Návrhy občanů	61
5.2	Diskuse	62
5.2.1	Vlastní návrhová část	63
6	Závěr.....	65
7	Seznam použitých zdrojů.....	66
7.1	Knižní zdroje	66
7.2	Internetové zdroje.....	67
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	71
8.1	Seznam obrázků	71
8.2	Seznam tabulek.....	71
8.3	Seznam grafů.....	71
8.4	Seznam použitých zkratk	71
9	Přílohy	72

1 Úvod

Téma „Možnosti rozvoje vybrané venkovské obce“ je vybráno z důvodu jeho zajímavosti a potenciální prospěšnosti pro vybranou obec Korkyně.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části jsou popsány základní pojmy týkající se tématu. Praktická část je také složena ze dvou částí, a to z části popisné, ve které je přiblížena obec, a z části vlastního výzkumu, který je zaměřen na společenský a kulturní život v obci.

Obec Korkyně je malá obec nacházející se ve Středočeském kraji nedaleko města Nový Knín. V této obci má trvalé bydliště nahlášeno 153 obyvatel.

Obec Korkyně byla nejlepším kandidátem pro tuto práci hned z několika důvodů. Prvním z nich je, že v této obci chybí základní občanské vybavení, které by přispělo k větší spokojenosti obyvatel. Dalším důvodem výběru je, že v obci je absence společenských a kulturních akcí. Před pandemií COVID-19 byla obec v tomto ohledu poměrně dosti činná. Po skončení pandemie již však obec nebyla schopná obnovit všechny akce, které se zde před pandemií konaly.

Tato bakalářská práce by mohla sloužit jako inspirace pro vedení obce, konkrétně co by se v obci dalo zlepšit, popřípadě vytvořit.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je návrh řešení problémů, se kterými se potýkají místní obyvatelé ve zvolené obci. Pro tuto práci je zvolena venkovská obec Korkyně. Autorkou vybrané místo se nachází v těsné blízkosti města Nový Knín. Hlavní cíl bude naplněn pomocí níže popsaných dílčích cílů.

V rámci teoretické části práce budou objasněny základní pojmy, kterými jsou charakteristika venkova a venkovské obce. Čerpáno bude z odborných publikací, článků a internetových zdrojů.

V praktické části budou naplněny další dílčí cíle. Jedním z nich je bližší představení vybrané venkovské obce. Představena bude historie i současný život v obci. Čerpáno bude především ze zdrojů, které budou poskytnuty obecním úřadem z Korkyně.

Posledním dílčím cílem je ověření zájmu občanů obce o vytvoření komunitního centra, které by sloužilo k občanskému sdružování.

Na konci praktické části jsou uvedeny výsledky sociologického dotazníku a z něho vyvozené závěry.

2.2 Metodika

Bakalářská práce analyzuje rozvojové možnosti vybrané venkovské obce na základě studia dostupných materiálů, dat a vlastního šetření. Práce se skládá ze dvou samostatných částí. První z nich je část teoretická, na kterou navazuje druhá, praktická část, jež je zaměřena na konkrétní obec v rámci ČR.

V teoretické části práce jsou definovány základní pojmy související s řešenou problematikou. Mezi základní pojmy patří například obec, venkov, venkovský prostor, orgány obce a rozvoj obce.

Praktická část je složena z části popisné a části výzkumné. Popisná část je zaměřena na obec Korkyni a její základní charakteristiku. V návaznosti na komplexní popis obce je

proveden vlastní výzkum prostřednictvím sociologického šetření, které je zaměřeno především na spokojenost obyvatel s kulturním a sociálním vyžitím v obci. Obyvatelům je navrženo řešení, které by mělo mít za následek využití nově postavené budovy pro vytvoření komunitního centra. Výsledky budou zaznamenány graficky.

V kapitole 5 Výsledky a diskuze práce je zhodnocen výsledek dotazníkového šetření a zájem obyvatelů o vytvoření komunitního centra. Výsledek bude předložen starostovi obce, který bude mít možnost vyjádřit se k výsledkům šetření.

3 Teoretická část

Teoretická část slouží k přiblížení základních pojmů souvisejících s problematikou řešenou v bakalářské práci. Jsou zde vysvětleny základní pojmy, mezi které patří venkov, venkovské regiony, struktura obyvatel, rozvoj venkova a jeho aktéři. Dále je zde definována venkovská obec, obecní typologie a fungování jednotlivých obecních orgánů. Na konci teoretické části řadě je přiblížen obecní rozpočet.

3.1 Venkov

Venkov tvoří podstatnou část celistvého území ČR. Z tohoto důvodu je potřeba věnovat jeho vymezení náležitou pozornost. Slovo pochází z latinského slova „**rural**“. Venkov bývá často uváděn jako opozitum k městu. Význam slova „venkov“ v českém jazyce znamená v původním slova smyslu „**před hradbami**“. V jiných jazycích je tímto pojmem označována oblast, která je vhodná pro zemědělství.¹

Pro vymezení venkova bývají často využívány demografické ukazatele. Jednou, ze základních demografických charakteristik, je **hustota zalidnění**. Touto jednotkou lze chápat počet obyvatel vztahený k prostoru, obvykle se uvádí na km². V rámci Evropské unie je venkovský prostor vymezován jako území, které má hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km². Bude-li hustota zalidnění použita, je potřeba, aby bylo správně určeno území, u kterého bude hustota zalidnění sledována. Pokud by hustota zalidnění byla uvažována na území celého kraje nebo jednotlivých okresů, tak je patrné, že s největší pravděpodobností bude vykazovat menší hodnotu než 100 obyvatel/km². Příkladem kraje, ve kterém jsou téměř všechny okresy venkovského charakteru, je Jihočeský kraj. Naopak pokud by byla zkoumána hustota zalidnění na území jednotlivých katastrálních celků, tak je pravděpodobné, že hustota zalidnění vyjde větší.

Vymezení venkova podle hustoty zalidnění neumožňuje rozdělit oblasti na městské a venkovské, proto byly vytvořeny hlediska, díky kterým oblasti můžeme rozlišovat. Pokud je hodnoceno větší množství sídel, tak se nejlepším hlediskem stává hledisko statistické,

¹ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2009, s. 13–15. ISBN 978-80-213-1991-0.

které venkovské sídlo definuje jako sídlo, které má menší počet obyvatel, než bylo předem stanoveno. V České republice je stanoven tento počet na 2000 obyvatel.²

3.1.1 Definice venkova

Venkov bývá obecně definován jako velmi řídko obydlený prostor, ve kterém vykazuje důležitou roli zemědělství. Venkov lze vymezit z několika úhlů pohledů. Lze ho vymezit jako území, které vykazuje nízkou hustotu zalidnění, specifický typ zástavby a odlišný způsobem života.³

Jedna ze základních definic venkova, která je k dohledání ve Velkém sociologickém slovníku, tvrdí, že „*Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem.*“⁴

Venkov má i několik funkcí, které se dělí podle toho, v jakém období venkov je venkov zkoumán. V minulosti bylo jednou z hlavních funkcí zemědělství produkční, dnes už má zemědělství z větší části krajinnotvorný charakter. Dalšími funkcemi jsou bydlení, rekreační a odpočinková funkce. Důležitost bývá přisuzována rovněž zvýšení kvality životního prostředí.

Na venkov můžeme nahlížet prostřednictvím pohledu lidí. Tímto způsobem na venkov pohlížejí Kučera a Kuldová. Na venkov je pohlíženo jako na prostor, který je mimo město, má malou hustotu zalidnění. Krajina venkova je protikladem k uzavřené krajině města. Lidé z venkova nepovažují zemědělství za jedinou důležitou ekonomickou aktivitu. Dále můžeme na venkov nahlížet jako na specifický styl života. Ve venkovských oblastech žijí lidé více pospolným životem. Venkov lidé vnímají jako prostředí přímo určené pro rekreaci a odpočinek. Tato funkce venkova vznikla v průběhu 20. let, kdy lidé začínali jezdit

² PERLÍN, Radim. Venkov, typologie venkovského prostoru. In: *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Praha: katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK, s. 2–3.

³ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2009, s. 15–16. ISBN 978-80-213-1991-0.

⁴ LINHART, Jiří, Alena VODÁKOVÁ a Pavel KLENER. Velký sociologický slovník. In: LINHART, Jiří, Alena VODÁKOVÁ a Pavel KLENER. *Velký sociologický slovník: 2. P-Ž*. Praha: Karolinum, 1996, s. 1380. ISBN 80-7184-311-3.

na venkov na své chaty a chalupy. Tato funkce venkova s sebou ovšem přináší i negativní vlivy.

Venkov je i v dnešní době vnímám jako především zemědělská oblast, ale lidé ho vnímají i jako dobré místo pro život a rovněž jako domov.⁵

3.1.2 Venkovské regiony

Existuje několik vymezení venkovského prostoru. Každé slouží k jiným účelům. Například vymezení podle hustoty osídlení a počtu obyvatel bývá důležité pro sociologické výzkumy a pro tvorbu programů rozvoje.⁶

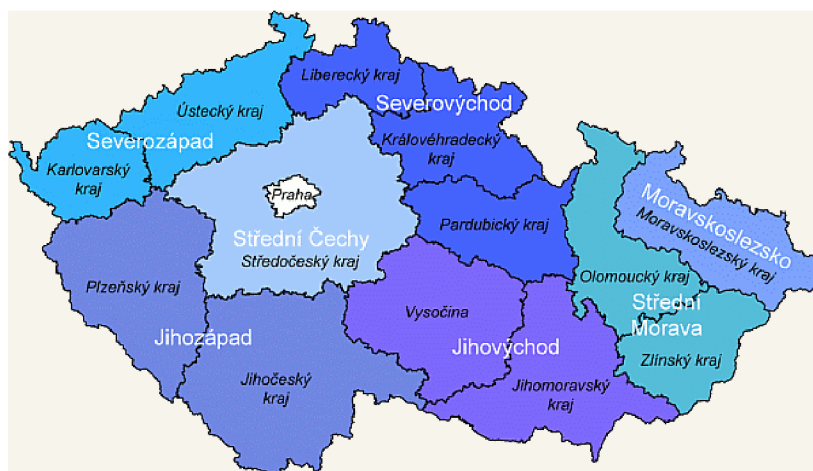
Dalším vymezením, které se využívá především pro statistické účely, je vymezení venkovských regionů. Toto vymezení je nezbytné pro Program rozvoje venkova. Vymezení venkovských regionů se dělá pomocí nomenklatury územních statistických jednotek, zkráceně NUTS. Systém NUTS byl vytvořen za účelem možnosti statistického srovnávání států Evropské unie. V rámci Evropské unie měla každá země svůj vlastní systém správního členění, proto byl v roce 1988 vytvořen jednotný systém. Existuje několik úrovní NUTS, které jsou rozděleny podle počtu obyvatel. Pro potřeby České republiky byla vytvořena klasifikace CZ-NUTS. Celé území České republiky patří do NUTS 0 a NUTS 1. Na úrovni NUTS 2 bylo vytvořeno osm regionů soudržnosti, kterými jsou Severozápad, Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko a Praha. Regiony soudržnosti vznikly propojením sousedících krajů. Další úroveň je NUTS 3, kterou tvoří kraje. Okresy tvoří kategorii LAU 1, původní NUTS 4. A poslední kategorie LAU 2 zahrnuje obce.⁷

⁵ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2009, s. 15–16. ISBN 978-80-213-1991-0.

⁶ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, c2009, s. 153–157. ISBN 978-80-213-1991-0.

⁷ EUROSKOP. Správní členění (systém NUTS). *Euroskop* [online]. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/strukturalni-fondy/spravni-cleneni-system-nuts/>

Obrázek 1 - Regiony soudržnosti v ČR

Zdroj: Euroskop.cz (2023)

Venkovský region označuje oblast, která má charakteristické vlastnosti. V rámci Evropské unie je druh regionu určen podle toho, kolik procent obyvatel žije v obcích. Venkovský region může být členěn podle venkovskosti. Podle venkovskosti jsou rozlišovány tři typy regionu. Prvním z nich je region venkovský, ve kterém žije více než polovina obyvatel ve venkovských obcích. Hustota zalidnění ve venkovském regionu nepřesahuje 150 obyv./km². Dalším typem regionu je přechodný region. V přechodném regionu žije v obcích 15–50 % obyvatel. Posledním typem regionu je region městský, který je charakterizován velmi malým počtem obyvatel žijících ve venkovských obcích. Konkrétně by v obcích nemělo žít více než 15 % obyvatel.⁸

3.1.3 Obyvatelé venkova

Český venkov si stále zachovává prvky tradiční pospolitě společnosti. Většina lidí má blízký vztah k území, ve kterém vyrůstali.

Život v obci je zásadně ovlivňován jejími obyvateli, kteří k obci zaujímají postoje. Každý jeden obyvatel obce má svůj osobní vztah k oblasti, kde pobývá. Tento osobní vztah je odborníky označován pojmem lokální identita, který je podstatný pro rozvoj venkovských lokalit. Ukazatelem lokální identity jsou zvyky a tradice, u kterých se obyvatelé scházejí. Lokální identita vyjadřuje sounáležitost obyvatel s místem, kde žijí. Z výzkumu

⁸ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 24. ISBN 978-80-213-1991-0.

prováděného socioložkou Pavlínou Maříkovou vyplývá, kolik procent dotázaných obyvatel se cítí být vlastenci k místu bydliště. Méně, než polovina respondentů se řadí k vlastencům, kteří jsou přímo pyšní na lokalitu. Téměř jedna čtvrtina dotázaných má vztah k jiné lokalitě než ke své domovské. Patriotismus je významně vyšší u obyvatel staršího věku a obyvatel, kteří v obci žijí již od narození. S pojmem lokální identita dále souvisí například příznivé vztahy mezi obyvateli. Pokud jsou splněny oba tyto aspekty, je předpoklad, že obec se bude moci kvalitně a nepřetržitě rozvíjet, pomocí zvýšení zájmu obyvatel o obecní aktivity, které vedou k vylepšení a úpravě obecního prostranství.⁹

Mezi další charakteristiky obyvatel venkova patří **míra soudržnosti**. Pokud je pohlíženo na tradiční společnost, tak bývá vyznačována velkou soudržností mezi obyvateli obce. Bylo provedeno několik výzkumů, které ukazují, že necelých 60 % lidí má pocit, že venkovští obyvatelé drží pospolu, 30 % obyvatel si myslí přesný opak. Obyvatelé jsou více pospolití především v malých obcích. Je možné sledovat poměrně značné rozdíly mezi regiony. Nejvíce lze pospolitost sledovat v oblasti Moravy a v jižních Čechách. Kvalitní a spolehlivé sousedství je další aspekt kvalitního a vyváženého rozvoje obcí. Dobré sousedství je ovlivněno především dobou, kterou daný obyvatel bydlí v obci a dále jeho participací. Pokud je na věc pohlíženo z dlouhodobého hlediska, tak je patrná klesající tendence. Pospolitost je viditelná při přírodních katastrofách, kdy občané neváhají a pomáhají svým sousedům.¹⁰

Charakteristika práv a povinností občanů je uvedena v zákoně č. 128/2000 Sb., zákoně o obcích. Mezi základní práva občanů patří možnost být zvolen do obecního orgánu prostřednictvím demokratických voleb. Volební právo občana se rozlišuje na dvě základní. Prvním volebním právem je **aktivní právo**, které umožňuje volit vybrané zástupce do obecních orgánů. Druhým volebním právem je **právo pasivní**, které umožňuje být zvolen do orgánů. V případě voleb do obecních orgánů je věk pro dosažení aktivního i pasivního volebního práva stanoven na 18 let. Možnost aktivního a pasivního volebního práva je dále podmíněna trvalým pobytem na území obce.

⁹ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 153–157. ISBN 978-80-213-1991-0.

¹⁰ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 153–157. ISBN 978-80-213-1991-0.

Mezi další práva občanů patří možnost hlasovat v referendu, vyjadřovat se k rozhodnutím orgánů obce a podávání návrhů, které jsou projednávány na zasedáních orgánů obce.¹¹

3.2 Venkovská obec

Obec je označení pro sídelní jednotku ve venkovském prostoru. Obec vymezuje zákon č. 128/200 Sb., zákon o obcích, který ji definuje jako: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“¹² Ze zákona je patrné, že jako obec jsou označována všechna města i vesnice. Není brán zřetel na jejich velikost.

Existuje mnoho definic venkovských obcí. Z historického hlediska lze obec popsat jako místo, kde se seskupují různá stavení, která plní určité funkce, především zemědělského charakteru. Jedna z mnoha teorií, která se zabývá venkovskými sídly, tvrdí, že do venkovských sídel patří všechny vesnice, usedlosti, samoty a skupiny domů, které nejsou součástí města. Venkovská sídla lze vymezit také jako kompaktní venkovská sídla, které nemají znaky města.

Venkovskou obec lze charakterizovat na základě sociologického hlediska. Je to územní jednotka, která je charakterizována obyvatelstvem, které užívá určité území, ve kterém se odehrává podstatná část jejich života.¹³

Byl vypracován vědecký text, ve kterém shrnuje nejčastější kritéria, která jsou používána pro vymezení venkovských obcí, popřípadě venkova. Text spočívá v rozdělení kritérií do tří podskupin. Kritéria jsou rozdělena:

- a) podle způsobu jejich měření
- b) podle jejich objektivit.

¹¹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3.vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 38–42. ISBN 978-80-7552-862-9.

¹² KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3.vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 1. ISBN 978-80-7552-862-9.

¹³ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 16–18, ISBN 978-80-213-1991-0.

První skupinou jsou „*subjektivní kritéria*“, která jsou založena na osobních prožitcích a pocitech. Druhou skupinou je „*objektivní vymezení kvalitativní*“, kritéria jsou specifikována, ale nelze je změřit. Poslední skupinou je „*objektivní vymezení kvantitativní*“. V tomto vymezení jsou kritéria specifikována, dají se kvantifikovat. Ověřit tato kritéria bývá poměrně snadné.¹⁴

Vymezení venkovské obce je velmi obtížné. Venkov je v první řadě zeměpisný pojem a jeho vymezení by mělo především vycházet z jeho sociálně geografických charakteristik. Mezi základní charakteristiky patří **počet obyvatel** a **hustota obyvatel**. Jsou využívány i další kritéria, která vychází z hlediska týkajícího se výstavby obcí. Sledován je zejména podíl bytů v rodinných domech a vzdálenost venkovské obce od měst. V 90. letech 20. století byl sledován obrovský populační nárůst z obcí, které se nacházely v blízkosti měst. Naopak obce, které byly vzdáleny od městských sídel, nezaznamenaly významně velký růst počtu obyvatel.

Za venkovskou obec je tedy považována obec, ve které dosahuje obyvatelstvo maximálně počtu 2000. Zároveň musí být splněna podmínka, že méně než 50 % ekonomicky činných nevyjíždí každodenně za prací do velkých měst. Pokud tato podmínka není splněna, tak obec můžeme považovat za zázemí města.¹⁵

3.2.1 Typy venkovských obcí

Obce se od sebe liší na základě několika základních hledisek. Nejčastěji se obce od sebe odlišují svou velikostí, svou vnitřní organizací, počtem jednotek, z kterých se skládají a v neposlední řadě rozmístěním obecní zástavby takzvaným půdorysem, který byl v minulosti používán pro rozřídění typu obcí. Mezi základní typy obcí patří **samoty, vísky** a **vesnice**.¹⁶

¹⁴ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 16–18, ISBN 978-80-213-1991-0.

¹⁵ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 19–20. ISBN 978-80-7330-203-0.

¹⁶ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 105. ISBN 21-016-80.

Samota

Pojem samota označuje první typ půdorysu, který se vyznačuje tím, že je ze všech nejmenší a je značně izolovaný od okolního světa. Samota se skládá z obytného domu, ke kterému náleží budovy používané k hospodářským účelům. Obvykle majitelé samoty vlastní i rozlehlé pozemky, které se nacházejí v těsné blízkosti jejich usedlosti. Samota je rovněž charakteristická tím, že v ní žije jedna rodina, popřípadě příbuzenstvo. Takové rodiny mají obvykle několik generací.¹⁷

V průběhu 19. století byly zaznamenány nové druhy samot, které vznikly v důsledku velkého technického pokroku. Příkladem takové samoty je železniční stanice. Po velké vědecko-technické revoluci vznikají další typy samot, mezi které lze řadit výzkumné observatoře. S rozvojem turistiky je zaznamenán nárůst samot na pobřeží moří, které slouží jako hotely. 20. století je charakteristické především nárůstem počtu automobil. V důsledku toho vznikly nové samoty, například čerpací stanice.

Původní samoty se izolovaly od okolního světa a byly nezávislé takřka ve všech ohledech. Samoty vznikající v poslední době jsou naprosto závislé na dovozu všech surovin potřebných k životu.¹⁸

Víska

Víska je z pohledu velikosti malá vesnice. Víska se skládá z několika domů, obvykle 5 až 15, které se nachází ve své těsné blízkosti.¹⁹

Vesnice

Pojem vesnice má mnoho definic. Jedna z nich tvrdí, že vesnice je útvar střední velikosti, ve kterém se obvykle nachází až 250 obydlí.

Další definice popisuje vesnici jako místo, které se vyznačuje souvislou zástavbou nacházející se na venkově. Obyvatelé vesnice jsou úzce spjatí s půdou, která pro většinu z nich představuje obživu. Velká většina lidí, kteří bydlí na vesnici mají své zahrady, na

¹⁷ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 105–106. ISBN 21-016-80.

¹⁸ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 105–106. ISBN 21-016-80.

¹⁹ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 106. ISBN 21-016-80.

kterých tráví podstatnou část svého života. Počet obyvatel vesnice je markantně menší než počet obyvatel města.

Je rozlišováno několik typů vesnice podle počtu domů. V malé vesnici se nachází až 30 domů s maximálně 150 obyvateli. Střední vesnici obývá maximálně 1000 obyvatel a nachází se tam až 200 domů. Pokud je stanovený počet domů a obyvatel překročen, jedná se o takzvanou velkou vesnici. V České republice se malé vesnice vyskytují spíše v jižní části Čech a Moravy.²⁰

Půdorys vesnice může být ovlivněn například řekou, nebo hlavní ulicí. Podle tohoto řazení jsou rozlišovány dva typy vesnic.

Prvním typem je **vesnice řadová**, která je specifická svým protáhlým tvarem, který je ovlivněn řekou, potokem, nebo hlavní ulicí či silnicí. Ulice prvního typu vytváří souvislou protáhlou řadu. Podle toho, čím je zástavba vesnice ovlivněna, takový název dostává. Vesnice typu "**ulicovka**" je ovlivněna hlavní ulicí, podél které se nachází. V nynější době jsou takové ulice spíše výjimkou z důvodu zvýšené desurbanizace. Existují vesnice "**silniční**". Jak již z názvu vyplývá, taková vesnice je vystavěna podél hlavního silničního tahu. Může být jednostranná nebo oboustranná. Dalšími typy jsou vesnice "**potoční**" a "**poříční**".

Druhým typem je **vesnice návesní**. V návesní vesnici je důležitým prvkem náves, kolem které jsou vystavěny domy.²¹ Příkladem návesní vesnice jsou Holašovice, které jsou zapsány v seznamu UNESCO.²² Tento typ vesnice může mít několik druhů. Prvním druhem je "**okruhlice**". Okruhlice je specifická tím, že její náves má kulatý tvar. Dalším druhem je obec, která má náves oválnou takzvaná "**oválnice**".²³

²⁰ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 109–112. ISBN 21-016-80.

²¹ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 109–112. ISBN 21-016-80.

²² *Holašovice – představení*. Unesco-czech. [Online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/holasovice/predstaveni/>.

²³ VOTRUBEC, Ctibor. Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě. In: VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980, s. 109–112. ISBN 21-016-80.

3.2.2 Orgány obce

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (hlava I, díl 1) § 5 má následující změni:
*„(1) Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse.
(2) Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu; dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části; dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části.
(3) Orgánem obce, městyse, města, statutárního města, městského obvodu nebo městské části je též komise, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti (§ 122 odst. 2).“²⁴*

Zákon o obcích určuje čtyři základní obecní orgány, které vykonávají samostatnou, nebo přenesenou obecní působnost. Do obecních orgánů jsou voleny fyzické osoby, které naplňují jejich funkci. Mezi základní obecní orgány patří:

- a) zastupitelstvo obce,
- b) rada obce,
- c) starosta,
- d) obecní úřad.

Dále může obec zřizovat takzvané zvláštní orgány. Mohou být vytvářeny za předpokladu naplnění podmínek zvláštních předpisů.

²⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. Správní právo. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Správní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2022, s. 164–165. ISBN 978-80-7380-896-9.

Postavení obecních orgánů je upraveno nejen zákonem, ale i Ústavou ČR. Ústava pojednává pouze o zastupitelstvu obce, konkrétně v článku 101 v prvním odstavci. Další orgány nejsou v ústavě přesně vymezeny, ale jejich existence je předpokládána.²⁵

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je charakterizováno v zákonu č. 128/2000 Sb., zákonu o obcích (hlava IV, díl 1) § 67: „*Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví v souladu s tímto zákonem zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích*“²⁶

Zastupitelstvo obce je jednokomorový, občany volený orgán. Z jeho charakteristiky vyplývá, že to je nejvyšší správní orgán. Od zastupitelstva se odvozují další orgány obce.²⁷

Volby do zastupitelstev se konají na základě všeobecných pravidel demokratických voleb, mezi které patří všeobecnost, rovnost, přímota a tajné hlasování. Zastupitelé jsou voleni na volební období, které trvá čtyři roky. Volební období je stejně dlouhé pro zastupitele obce i kraje. S volbami souvisí několik důležitých termínů, jejichž dodržení je zásadní. Volby jsou vyhlašovány prezidentem České republiky a to nejpozději 90 dnů před jejich začátkem.

Zastupitelstvo má povinnost určit počet svých členů, a to nejpozději 85 dnů před začátkem konání voleb. Pravidla pro určení počtu členů se řídí § 68, který je součástí zákona o obcích. Zákon neumožňuje, aby zastupitelé o svém počtu rozhodovali podle vlastního uvážení, nýbrž přesně stanovuje rozmezí počtu obyvatel a k nim odpovídající počet členů zastupitelstva (viz tabulka číslo 1). Počet obyvatel je uvažován k 1. 1. toho roku, ve kterém jsou konány volby. Informace o počtu obyvatel jsou schraňovány v evidenci, jejímž správcem je Ministerstvo vnitra ČR. Je možné, že nastane situace, kdy zastupitelstvo neurčí

²⁵ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 11–13 ISBN 978-80-7552-862-9.

²⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. Správní právo. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Správní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2022, s. 176. ISBN 978-80-7380-896-9.

²⁷ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 152 ISBN 978-80-7552-862-9.

nový počet členů. V tomto případě je automaticky předpokládáno, že počet zastupitelů zůstane totožný s minulým volebním obdobím.²⁸

Tabulka 1 – Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5–15 členů
Nad 500 do 3 000	7–15 členů
Nad 3 000 do 10 000	11–25 členů
Nad 10 000 do 50 000	15–35 členů
Nad 50 000 do 150 000	25–45 členů
Nad 150	35–55 členů

Zdroj: Rokvobci.cz (2023)

Člen zastupitelstva obce na začátku svého mandátu skládá slib, který následně stvrdí svým podpisem. Zastupitel se k obecnímu úřadu neváže žádným pracovním poměrem, pokud není zvláštním předpisem stanoveno jinak. Zaměstnavatel, u kterého pracuje zastupitel obce, je nucen poskytnout zaměstnanci volno ve výši až dvaceti dnů v kalendářním roce. Toto volno je udělováno v případě potřeby. Do zastupitelstva obce je mimo jiné řazen i starosta a místostarosta, který v případě potřeby zastupuje starostu. Starosta a místostarosta jsou zároveň i členy rady obce.²⁹

Zastupitelé mohou svou funkci vykonávat dvojím způsobem. První možností je vykonávání mandátu uvolněně. V takových případech zastupitelstvo obce stanoví, že mají být uvolněni z pracovního poměru, který vykonávali před zvolením. Po dobu výkonu funkce tedy své původní zaměstnání nevykonávají. Další možností, jak mohou zastupitelé svou roli vykonávat, je, že nejsou uvolněni z pracovního místa a funkci vykonávají souběžně se svým

²⁸ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 152–156 ISBN 978-80-7552-862-9

²⁹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 159–160 ISBN 978-80-7552-862-9

zaměstnáním. Český právní řád neurčuje, jakým způsobem mají konkrétní mandáty být vykonávány. O tom rozhoduje každé obecní zastupitelstvo samo.³⁰

Z výkonu funkce vychází i několik základních oprávnění. Prvním základním oprávněním je oprávnění iniciativní, která umožňuje předkládat své inovativní návrhy nejen zastupitelstvu, ale i dalším obecním orgánům. Zákon o obcích přesně neukládá, v jaké formě má být návrh předložen. Každý návrh je řešen individuálně. Další oprávnění souvisí s tím, že zastupitel má právo vznášet podmíněné dotazy a připomínky. Posledním oprávněním je informační funkce. Zastupitel má právo požadovat dostatečné informace, které jsou potřebné k výkonu funkce. Informace musí být poskytnuty vždy. Jedinou výjimkou jsou informace, které musí být udrženy v tajnosti. Informace mají být poskytnuty nejpozději do 30 dnů od vznesení požadavku.³¹

Obdobně jak z výkonu funkce vychází oprávnění, rovněž z něj vychází i řada povinností. Nejzákladnější povinností je aktivní účast na zasedání a hájení zájmů obyvatel obce. Následuje povinnost jednat tak, aby nebyla ohrožena morální váha této funkce. Funkce nesmí být zesměšňována. Tento povinnost je přenesena i do osobního života zastupitele. Zastupitel má povinnost předcházet situacím, ve kterých by mohlo dojít ke střetu soukromého a veřejného zájmu. Pokud k takové situaci dojde, tak je zastupitel vyloučen z jednání.

Základní pravomoci zastupitelstva jsou popsány v zákonu o obcích v odstavci § 84. Zastupitelstvo rozhoduje o věcech, které jsou úzce spojeny s jeho samostatnou působností.

³² Příklady pravomocí jsou:

- „schvalovat program rozvoje obce“,
- „schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni“,
- „zřizovat trvalé a dočasné fondy obce“,

³⁰ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 161–162 ISBN 978-80-7552-862-9

³¹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 195–200 ISBN 978-80-7552-862-9

³² KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 195–200 ISBN 978-80-7552-862-9

„zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny“.³³

Zastupitelstvo může být rozpuštěno rozhodnutím Ministerstvem vnitra z několika základních důvodů. Zastupitelstvo obce by se mělo scházet podle potřeby, minimální hranice je však jednou za tři měsíce, pokud tak obce nečiní, tak bývají upozorněni Ministerstvem vnitra. Neakceptovatelnou dobou by bylo, pokud se zastupitelstvo nesešlo nebo nebylo schopno usnášet delší dobu než 6 měsíců. Po uplynutí 6 měsíců od posledního zasedání má Ministerstvo vnitra povinnost zastupitelstvo rozpustit. Další situací, kdy může být zastupitelstvo rozpuštěno je tehdy, když zastupitelstvo neuposlechne rozhodnutí soudu o vyhlášení místního referenda. Je vyzváno k dodatečnému vyhlášení ve lhůtě dvou měsíců. Pokud tak neučiní je rozpuštěno. V případě rozpuštění zastupitelstva se postupuje podle § 102a a § 107³⁴

Rada obce

Rada obce je charakterizována v zákonu o obcích číslo 128/2000 Sb. (hlava IV, díl 3) § 99: „*Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.*“³⁵

Rada obce je základním výkonným orgánem, který je odpovědný zastupitelstvu obce. Ze zákona o obcích vychází, že rada obce vykonává rozdílnou činnost při přenesené a samostatné působnosti. Při přenesené působnosti vykonává to, co ji přikazuje zákon.³⁶

Česká republika je charakterizována velkým počtem obcí s poměrně malým počtem obyvatel, ve kterých nemá zastupitelstvo více než 15 členů. Nejmenší možný počet členů zastupitelstva, při kterém je tvořena obecní rada, je patnáct. Pokud je tato podmínka splněna, je minimální počet členů rady stanoven na pět. S přibývajícím počtem členů zastupitelstva

³³ KOLEKTIV AUTORŮ. Správní právo. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Správní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2022, s. 182. ISBN 978-80-7380-896-9.

³⁴ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3.vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 213–215 ISBN 978-80-7552-862-9

³⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. Správní právo. In: KOLEKTIV AUTORŮ. *Správní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2022, s. 185. ISBN 978-80-7380-896-9.

³⁶ Rukověť starosty: Rada obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

roste počet členů obecní rady. Počet členů rady obce musí být lichý a může se pohybovat v počtu od pěti do jedenácti členů. Dalším pravidlem je, že počet členů rady nesmí překročit jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. V obcích, kde zastupitelstvo obce nepřekračuje požadovaný počet členů, jsou pravomoci rady rozděleny mezi ostatní orgány. Předešlá právní úprava udávala, že by veškeré pravomoci měly být předány starostovi obce. Nyní je zvykem, že jsou pravomoci rozděleny mezi zastupitelstvo a starostu obce.^{37, 38}

Mezi členy rady obce je řazen starosta, místostarosta a radní. Starosta stojí vždy v čele rady. V případě, kdy se starosta vzdá své funkce, nebo je z ní odvolán, tak automaticky přestává být členem rady obce. Radní jsou voleni členové ze zastupitelstva obce.³⁹

Zasedání jsou neveřejná, avšak záznamy z nich nikoliv. Do záznamů může nahlédnout jakákoliv osoba starší 18 let. Rada obce ke svému jednání může přizvat osoby, které se do jednání mohou zapojit.⁴⁰ Rada obce má povoleno se scházet podle potřeby, což ve větších obcích bývá častěji než v malých. Obecní rada je usnášeníschopná, pokud je přítomná alespoň nadpoloviční většina všech jejích členů. Usnesení může být přijato pouze, když kladně hlasuje nadpoloviční většina všech členů.

Pravomoci rady obce jsou rozdělovány na vyhrazené a nevyhrazené pravomoci. Vyhrazené pravomoci v samostatné působnosti jsou takové, které jsou výlučně svěřeny radě obce a nemohou být, až na výjimky, delegovány na jiný orgán obce. Příkladem výjimky je například udělování pokut. Dále je pohlíženo na to, zda obec funguje v systému přenesené nebo samostatné působnosti. Obecní rada fungující v samostatné působnosti má na starosti především přípravu návrhů pro obecní zastupitelstvo a zabezpečuje jejich plnění. U obcí, které fungují v přenesené působnosti, se mezi základní pravomoci stanovené zákonem patří například vydávání nařízení obcí. Rada obce rovněž může rozhodovat o nájemních smlouvách a je správcem komise rady obce.⁴¹

³⁷ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 234–237 ISBN 978-80-7552-862-9

³⁸ Rukověť starosty: Rada obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

³⁹ Rukověť starosty: Rada obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

⁴⁰ Rukověť starosty: Rada obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

⁴¹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 238–242 ISBN 978-80-7552-862-9,

Starosta

Postavení starosty a jeho základní pravomoci jsou popsány v zákoně č. 128/2000 Sb., zákoně o obcích (hlava IV, díl 4) § 103. Ze zákona vyplývá, že starosta je hlavní zástupce obce navenek.

Starosta je občan České republiky, který je volen z členů zastupitelstva obce. Současně s funkcí starosti má povinnost vykonávat i funkci zastupitele. Hlavní orgán, kterému se starosta obce odpovídá, je zastupitelstvo. Starosta stojí ve vedení obecního úřadu, předsedá radě a zastupitelstvu obce.

Z funkce starosty vychází mnoho legitimních kompetencí. Ze zákona vychází, že starosta jmenuje obecního tajemníka. Ustavení této funkce je nepovinné a není ničím omezené. Jedinou výjimkou, při které musí být funkce tajemníka zřizována, je v obcích, kde se nachází pověřený obecní úřad a obcích, které vykonávají rozšířenou působnost. Tajemník může být ustanoven a odvolán do funkce pouze se souhlasem ředitele krajského úřadu. Starosta je povinen vyčíslit plat tajemníka podle předpisů.^{42, 43}

Starosta obce musí vykonávat úkoly, mezi které patří předsedání zastupitelstvu a radě obce a následně podepisuje záznam a usnesení z jejich zasedání. Jedním z dalších úkolů je podepisování usnesení zastupitelstva obce a podepisování obecních vyhlášek. Pokud starosta nabude podezření, že rozhodnutí rady obce není správné, tak může jednání pozastavit a na další schůzi obecního zastupitelstva věc předložit.

Pokud starosta odstoupí z funkce, nebo je odvolán, místostarosta dočasně může vykonávat jeho funkci. V případech, kdy má obec více místostarostů, funkci starosty přebírá místostarosta. V obcích, kde místostarosta není zvolen, funkci starosty přebírá jeden ze zastupitelů obce. Zákon přesně neurčuje podmínky, za kterých může být tato situace řešena.

⁴² KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 247–249 ISBN 978-80-7552-862-9

⁴³ Rukověť starosty: Starosta obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/38-starosta-obce/>

Pokud zastupitelé nedokážou najít kompromis, je často využíváno pravidlo nejstaršího zastupitele, který dočasně vykonává funkci.^{44, 45}

Obecní úřad

Obecní úřad je blíže popsán v zákoně č. 128/2000 Sb., zákoně o obcích (hlava IV, díl 5) § 109.

Jedním z dalších orgánů obce je obecní úřad. Jeho hlavní odlišnost od ostatních obecních orgánů spočívá v tom, že není politické povahy. Jeho hlavní povinností je plnit úkoly, které mají úřední povahu. Obecní úřad se vyznačuje tím, že spojuje ostatní obecní orgány do jedné budovy a zabezpečuje jejich úřední výkony. Zákon rozděluje obecní úřady do několika kategorií:

- a) obecní úřady, které nevykonávají žádnou další funkci,
- b) obec s pověřeným obecním úřadem,
- c) obecní úřady nacházející se v obcích s rozšířenou působností.

Hlavou obecního úřadu je starosta, který je může být zastupován místostarostou. Mezi další zaměstnance obecního úřadu se řadí tajemník a další úřední zaměstnanci.⁴⁶

V rámci obcí s větším počtem obyvatel jsou obecní úřady děleny do menších odborů a ty jsou následně rozřazeny do menších oddělení.

Obecní úřady jednotlivých obcí mezi sebou mohou uzavírat písemné smlouvy, pro které je potřebné svolení od krajského úřadu. Může dojít k situaci, kdy obec s klasickým obecním úřadem nezvládne vykonávat přenesenou působnost obce. V tomto případě může tato obec uzavřít smlouvu s jinou obcí, jejíž orgány budou vykonávat část nebo celou přenesenou působnost za obec první. Pokud dojde k případu, kdy obec takovou smlouvu neuzavře a zároveň nevykonává řádně své povinnosti, tak se do věci vloží krajský úřad.

⁴⁴ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 247–249 ISBN 978-80-7552-862-9

⁴⁵ Rukověť starosty: Starosta obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/38-starosta-obce/>

⁴⁶ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 256–259 ISBN 978-80-7552-862-9

Krajský úřad převede pravomoc na jiný pověřený obecní úřad, který je ve stejném správním obvodu jako původní obec. Tato situace s sebou přináší následek, že krajský úřad převede příspěvek na příslušnou obec. Tento model lze aplikovat i na obce s rozšířenou působností.⁴⁷

Mezi základní povinnosti, které obecnímu úřadu působícímu v samostatné působnosti náleží, je svědomité plnění úkolů, které mu stanovily ostatní obecní orgány. Obecní úřad má sloužit jako podpora výborům a komisím při jejich činnosti. Obecní úřad přenesené výkonnosti vykonává to, co nespadá do pravomocí jiných orgánů.⁴⁸

Jednou z dalších povinností obecního úřadu je zřízení úřední desky, kterou využívají všechny orgány společně. Úřední deska musí být lokalizována na veřejném prostranství, kam mají přístup všichni občané obce. Nejčastěji lze úřední desku nalézt přímo na budově obecního úřadu nebo v jeho bezprostřední blízkosti. Obsah z úřední desky by měl být zpřístupněn i dálkově. V mnoha obcích bývá úřední deska uveřejněna na internetových stránkách obce.⁴⁹

3.2.3 Rozvoj venkovské obce

Pojem rozvoj venkovské obce můžeme definovat jako změnu něčeho k něčemu lepšímu. Hlavním cílem rozvoje je zlepšení kvality života v daném pásmu. Oblast týkající se rozvoje obcí je velice rozvinuté téma, kterému se v minulosti věnovala spousta odborníků. Jedním z odborníků, který jako jeden z prvních veřejně otevřel téma rozvoje venkovské obce, byl Bohuslav Blažek, který odmítal řízení rozvoje venkova zvnějšku. Zdůrazňuje důležitost samovolného obnovování venkova. Říká, že nejlepší obnova je ta, která se udála samovolně, a nebyly k ní potřeba odborníci z praxe. Chtěl venkov ubránit před celostátní rozvojovou politikou. Mezi další významné badatele patřili Johathan Murdoch a Terry Mardsen. Murdoch a Mardsen se zasloužili zejména o rozvinutí názoru, že je velice nesnadné nalézt společného jmenovatele rozvoje, který by odpovídal všem členům společnosti. Ve své

⁴⁷ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 256–259 ISBN 978-80-7552-862-9

⁴⁸ Rukověť starosty: Obecní úřad. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/39-obecni-urad/>

⁴⁹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. Zákon o obcích. In: KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 256–259 ISBN 978-80-7552-862-9

knize nesoucí název Reconstituting Rurality, což v překladu znamená „Obnova venkova“, rozdělili venkov do několika skupin podle toho, jaké místní zájmy v něm dominují. Dalším, do dnešní doby využívaným konceptem, je koncept od geografa Radima Perlína. Perlín do problematiky rozvoje zařazuje hospodářský charakter a charakter hodnotící vzhled obce. Dále zkoumá sociální a politický život v obci a vybavenost obce.

Důležitou složkou rozvoje je také mínění místních obyvatel. Pro správný a vyvážený rozvoj venkovské obce je názor obyvatel stěžejní. Pokud existují pokusy o vnější rozvoj obce, tak je často naráženo na problém neznalosti názorů místních.⁵⁰

Pro rozvoj obce je nejdůležitější správné fungování místní veřejné správy. Jejich věrohodnost vychází z toho, že byla zvolena v demokratických volbách. Místní veřejná správa má na starosti celkovou péči o obec. Je to aktér, který organizuje a ovlivňuje veřejné záležitosti ve prospěch občanů obce. Mezi její hlavní povinnosti patří všeobecný rozvoj území obce. Problematika rozvoje oblastí pomocí místních samospráv je v České republice poměrně obtížné téma. Česká republika je charakteristická svou roztržitou sídelní strukturou. Samosprávy malých obcí mnohdy neodkážou vyřešit zájmy, které přesahují nad území obce.⁵¹ Popis fungování veřejné správy ve své podstatě kopíruje definici Světové banky. Světová banka používá termín „**spravování**“. *„Spravování je použití institucí, mocenských struktur a také spolupráce k rozdělení zdrojů, koordinaci nebo kontrole aktivit ve společnosti nebo v hospodářství“*⁵² Pokud by tato definice byla převedena na fungování obce, tak by slovo společnost vyjadřovalo obec a mocenské struktury a instituce vyjadřují onu místní veřejnou správu.⁵³

Místní samospráva nemůže ovlivňovat věci, které přesahují její působnost. V takovém případě se mohou obrátit na instituce veřejné správy, které působí na větším území. Příkladem pomoci krajské samosprávy místní samosprávě může být zlepšení

⁵⁰ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 20–22. ISBN 978-80-7330-203-0.

⁵¹ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 25. ISBN 978-80-7330-203-0.

⁵² MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 53

⁵³ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 53

dopravní dostupnosti a podpora podnikání. Instrukce krajské samosprávy bývají poměrně často občany obce podceňovány.

Další velmi důležitou součástí rozvoje obce je spolupráce mezi jednotlivými obcemi. Malá obec není schopna zajistit minimální velikost projektu, aby získala dotaci nebo grant. Za tímto účelem dochází ke vzniku spolupracujících svazků obcí.⁵⁴

S rozvojem obcí mohou poměrně zásadně napomáhat takzvané místní akční skupiny. Místní akční skupina je organizace, která je utvořena z občanů, obcí, svazků obcí, podnikatelů a firem. Hlavní cíl místní akční skupiny je pomoc obcím se zlepšením životní úrovně obyvatel žijících ve venkovském prostoru.⁵⁵

Každá obec má své endogenní rozvojové možnosti. Odborníci, kteří se zabývají právě těmito rozvojovými možnostmi, vyzdvihují zejména schopnost obyvatel obce společně dosahovat cílů pomocí vzájemné spolupráce. Občany obce lze rozdělit na dvě základní kategorie. Do první kategorie patří ti, kteří se chtějí aktivně zapojovat do dění v obci. Druhou kategorií zaplňují ostatní občani, kteří nechtějí investovat svůj čas a popřípadě finanční prostředky k veřejné participaci. Obyvatelé spadající do první kategorie bývají často demotivováni tím, že obyvatelé z druhé skupiny nemají zájem se na obecním dění podílet. Pro vzájemné mezi skupinové fungování je potřeba podpora komunikace a zlepšení vzájemné důvěry.

Podstatným termínem pro vnitřní rozvoj obce je takzvaný sociální kapitál. Tento pojem je využíván ve dvou rozdílných souvislostech spojených s problematikou rozvoje. Sociální kapitál může být používán s pojmem „komunikační síť“. Komunikační síť napomáhají k lepší komunikaci mezi účastníky rozvoje. Příkladem takové komunikační sítě je program nesoucí název Leader (1998-2008).⁵⁶ Program Leader čerpal ze státního rozpočtu, a především sloužil ke zlepšení kvality žití obyvatel na venkově a zachování

⁵⁴ MAJEROVÁ, Věra. Český venkov 2008. In: *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, s. 53–55

⁵⁵ O spolku: Co jsou MAS. *Msmascr* [online]. 2023, 2023 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: <https://www.nsmascr.cz/o-spolku/co-jsou-mas/>

⁵⁶ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 22–23. ISBN 978-80-7330-203-0.

přírodního a kulturního dědictví. Finanční prostředky z něj byly poskytovány především místním akčním skupinám.⁵⁷

Na pojem sociální kapitál může být pohlíženo jiným alternativním způsobem. Alternativním pohledem se rozumí vyzdvihnutí důležitosti podílení se občanů na kulturním a sociálním životě. Obyvatelé si společně předávají normy, které zvyšují chťič pečovat o obec.⁵⁸

Rozvojové příležitosti obcí

Rozvojové příležitosti obcí jsou z velké části ovlivněny rozsáhlostí obce a rovněž jejím počtem obyvatel. Každá obec zabezpečuje tři základní funkce. První z nich je funkce, která umožňuje obyvatelům obývat její území. Další funkcí je, že obce by měla svým občanům poskytovat možnost zaměstnání. Poslední funkce má za úkol naplnit terciérní hospodářský sektor, který se zabývá službami. S růstem počtu obyvatel obce roste i kvalita těchto funkcí. Velké obce obvykle poskytují svým občanům větší kulturní a sociální vyžití.

Existují určité nástroje, které bývají používány pro plánování rozvoje obcí. Prvním z nich je takzvané strategické plánování, který stanovuje, jakým směrem by se měl rozvoj obce směřovat. Postupy, které jsou využívány v rámci, nejsou blíže specifikovány v zákonu a vycházejí z osobních zkušeností. Dále je využíván nástroj územního plánování, který je naopak od strategického plánování striktně stanoven zákonem. Zabývá se koordinací rozvoje a dopadu na území obce.⁵⁹

Každá obec je specifická, jedinečná a má jiné přírodní bohatství. Na tato specifika je nutné pohlížet při samotném rozvoji, protože jistým způsobem předurčují směr rozvoje. Ke smysluplnému rozvoji obce je třeba aktivity obyvatel obce.⁶⁰

⁵⁷ Leader ČR. *EAGRI* [online]. © 2009–2023, © 2009–2023 [cit. 2023-06-09]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

⁵⁸ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 22–23. ISBN 978-80-7330-203-0.

⁵⁹ Rozvojové možnosti obcí. In: *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, s. 8-11 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

⁶⁰ Rozvojové možnosti obcí. In: *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, s. 17 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

Existuje mnoho rozvojových příležitostí obcí. Jednou z prvních rozvojových možností je ekonomika. V malých a středních obcích bývá zvykem, že se zde nenachází dostatek pracovních příležitostí, které by dokázaly uspokojit všechny ekonomicky aktivní obyvatelé obce. Obyvatelé jsou tedy nuceni za zaměstnáním dojíždět do okolních sídel. Ve větších sídlech se zpravidla nacházejí velké firmy a podniky, které poskytují zaměstnání pro většinu ekonomicky aktivních obyvatel. Tyto podniky nejsou náročné na prostor a nejsou vázané na přírodu. V blízkosti firem a podniků se zpravidla nacházejí služby, které jsou určeny jak podnikům, tak obyvatelům, kteří bydlí poblíž. Všechny tyto aspekty vedou k rozvoji měst. V obcích se vykytují naopak podniky, které jsou náročné na prostor a ke svému fungování potřebují kupříkladu zemědělskou půdu. V obcích je k nalezení pouze malé spektrum služeb, které slouží k primárnímu uspokojení místních. Je dáno, že ve venkovských oblastech nemohou služby dosahovat takové šíře a kvality jako ve městech.⁶¹

Dalším odvětvím, ve kterém dochází často k rozvoji, je dopravní obslužnost. Pro každou obec je zásadní kvalitní dopravní spojení se středisky, které poskytují občanům pracovní příležitosti. V tomto odvětví byl zaznamenán velký rozvoj. Kraje, kterým zákon stanovil povinnost poskytovat veřejnou dopravu, v posledních letech rozvíjely systém dopravy, který zahrnuje více dopravních prostředků. Obce, které jsou nespokojené s dopravní dostupností, mohou požadovat od kraje posílení spojů.

Další příležitostí k rozvoji obcí je výstavba nebo případné připojení obce k síti cyklostezek. Cyklostezky významně zvyšují cestovní ruch v obci, který významně přispívá k dalšímu rozvoji. Výstavba komunikací pro cyklisty bývá financována z dotačních fondů Evropské unie.⁶²

Hlavním cílem obce je poskytnout obyvatelům příjemné místo pro spokojený život. Pro obyvatelé je podstatné nejen výskyt pracovních příležitostí v okolí, ale i dostatečné množství služeb. Rozvoj těchto služeb je omezován nedostatečnými finančními prostředky obce. Obec by měla poskytovat základní služby. Příkladem základní služby je mateřská a základní škola. Specifické služby obvykle malé obce neprovozují, avšak můžou zvážít

⁶¹ Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. In: BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (slon) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011, s. 133–138. ISBN 978-80-7330-203-0.

⁶² Rozvojové možnosti obcí. In: *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, s. 18–22 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

zájem občanů o jejich vytvoření a případně poskytnout obecní prostory, ve kterých mohou být zřízeny.

Obecní rozvoj může být započat rovněž díky činnosti obyvatel a zřizováním obecních spolků.⁶³

3.2.4 Rozpočet obce

Nejvýznamnějším prostředkem peněžního řízení je rozpočet obce. Tyto finance lze považovat za nástroj, díky kterému obec může realizovat svůj rozvoj a prosazovat potřeby obyvatelstva žijícího na daném území. Rozpočet obce je ovlivňován obecním majetkem, dotacemi a poplatky.⁶⁴ Tvorbu rozpočtu upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a dále zákonem o obcích, který vymezuje postavení jednotlivých obecních orgánů vůči obcím.⁶⁵

Rozpočet odsouhlasuje obecní zastupitelstvo, a to obvykle ke konci kalendářního roku. Spolu s rozpočtem se obvykle přidává i takzvaný rozpočtový výhled, který bývá obvykle tvořen na období 2 až 5 let bezprostředně po roku, na který je rozpočet tvořen. Rozpočet, rozpočtový výhled a případné rozpočtové provizorium musí být přístupné k náhledu občanům. Z tohoto důvodu bývá uveřejněno na internetových stránkách obce a na úřední desce, a to nejméně 15 dnů před zasedáním zastupitelstva, kde má být řešen.⁶⁶ Střednědobý výhled obvykle zobrazuje základní informace, mezi které patří příjmy, výdaje, peněžní nároky a finanční povinnosti.

Při tvorbě rozpočtu by mělo být dodržováno takzvané fiskální pravidlo. Obec je povinna hospodařit tak, aby výše jejího dluhu nepřesáhla 60 % průměru příjmu za předchozí

⁶³ Rozvojové možnosti obcí. In: *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, s. 18–22 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

⁶⁴ VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, GREGUŠKA, Michal, Edita HUDÍKOVÁ a Filip ZAVŘEL, ed. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018, s. 7. ISBN 978-80-87544-98-3.

⁶⁵ Rukověť starosty: Rozpočet obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-19]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

⁶⁶ Rukověť starosty: Rozpočet obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-19]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

čtyři po sobě jdoucí roky. Pokud se tak nestane, tak má obec povinnost svůj dluh v následujícím kalendářním roce snížit minimálně o 5 %.

Rozpočet plní tři funkce – **alokační, redistribuční a stabilizační**. Alokační funkce zabezpečuje financování obecních nezbytností. Redistribuční funkce se zabývá přerozdělováním finančních prostředků z vyšších územních celků. Tato funkce umožňuje vyvážený a ekonomicko-sociální rozvoj obcí. Stabilizační funkce rozpočtu slouží k ovlivňování kvality života v daném území.⁶⁷

Existují tři druhy rozpočtu. Ideálním druhem rozpočtu je **vyrovnaný rozpočet**, kdy se příjmy rovnají výdajům. Dále může být schválen **rozpočet schodkový**, který bude možné uhradit z úspor obce, půjčky či úvěrem. Posledním druhem je **přebytkový rozpočet**. Přebytkový rozpočet se sestavuje tehdy, když příjmy budou mít užití v dalších letech, nebo může být použit ke splácení dluhu.⁶⁸

Dojde-li k situaci, kdy rozpočet není schválen do prvního dne začátku rozpočtového roku, nastává takzvané rozpočtové provizorium. Podmínky rozpočtového provizoria určí zastupitelstvo na svém posledním zasedání v roce.⁶⁹

3.2.5 Dotace

Pojem dotace představuje poskytnutí peněžních prostředků státu právníkům případně fyzickým osobám na předem domluvený účel. Jedná se o nenávratnou peněžní výpomoc. Slovo nenávratná ve spojení s dotacemi znamená, že pokud adresát neboli příjemce dotace splnil všechny předem stanovené podmínky, tak stát nemůže požadovat vrácení finančních prostředků nazpět do rozpočtu státu. Dotace může být poskytována dvěma možnými způsoby. Prvním z nich je, že peníze jsou brány přímo z rozpočtu státu. Druhým je, že peníze jsou poskytovány z takzvaného Národního fondu.⁷⁰ Národní fond

⁶⁷ VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, GREGUŠKA, Michal, Edita HUDÍKOVÁ a Filip ZAVŘEL, ed. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018, s. 8–10. ISBN 978-80-87544-98-3.

⁶⁷ Rukověť starosty: Rozpočet obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-19]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

⁶⁸ VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, GREGUŠKA, Michal, Edita HUDÍKOVÁ a Filip ZAVŘEL, ed. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018, s. 8–10. ISBN 978-80-87544-98-3.

⁶⁹ Rukověť starosty: Rozpočet obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-19]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

⁷⁰ MARKOVÁ, Hana. Finance obcí, měst a krajů. In: MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000, s. 102. ISBN 80-86199-23-1.

představuje místo, do kterého jsou převáděny finanční prostředky z fondů Evropské unie. Tyto finanční prostředky mají především poskytovat peníze k financování projektů a návrhů. Finance Národního fondu jsou uloženy na otevřených účtech České národní banky. Případné čerpání a následná kontrola účtu je řízena podle pravidel České republiky.⁷¹

Dotace představují značnou část příjmů obecního i krajského rozpočtu. V nejbližší době není předpokládáno, že by se kraje či obce staly monetárně soběstačné.

Existují rozličné charaktery dotací. Dotace mohou být charakteru dotační půjčky, při které se nečeká od příjemce navrácení obnosu. Další formou dotace jsou daňové úlevy. Dále dotace v podobě vytvoření úvěrových programů.

Dotace lze rovněž rozlišovat podle toho, do jakého rozpočtu budou uděleny. Běžné dotace jsou rozdělovány do běžných účtů. Dalším druhem jsou takzvané kapitálové dotace, které jsou rozdělovány do takzvaných kapitálových rozpočtů. Z prostředků kapitálových rozpočtů jsou pořizovány takové statky, jejichž návratnost je delší než období, na které je vytvořen finanční plán.⁷²

3.3 Komunitní centrum

Pojem komunitní centrum představuje bezplatné víceúčelové zařízení, které je určeno k setkávání široké veřejnosti neboli členů komunity. Členové komunity mohou v komunitním centru trávit svůj volný čas. Hlavním cílem projektu je zlepšení sociálního života v obci a zapojení osob, které se nacházejí ve znevýhodněné skupině obyvatel. V obcích, kde je komunitní centrum zřízené, je patrné, že obyvatelé žijí více pospolným životem.⁷³

Jsou popsány dva druhy komunitního centra. Prvním druhem jsou komunitní centra, která jsou vytvořena pouze z malé místnosti. S tímto typem se lze setkat především v obcích

⁷¹ Národní fond zřízen k 31. 12. 1998. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 1999 [cit. 2023-08-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/1999/1999-12-31-tiskova-zprava-6559-narodni-6559>

⁷² MARKOVÁ, Hana. Finance obcí, měst a krajů. In: MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000, s. 102–103. ISBN 80-86199-23-1.

⁷³ Komunitní centrum. *Spolek Tulipán* [online]. [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: <https://www.spolek-tulipan.cz/komunitni-centrum/>

s malým počtem obyvatel. Druhým typem je komunitní centrum, které je vytvořeno ve velké budově a slouží tak jako víceúčelové centrum.

Umístění komunitního centra je nutné před jeho samotnou realizací náležitě promyslet. Komunitní centrum by se mělo nacházet v centru obce ve veřejném prostoru, který vyniká dobrou dopravní dostupností.

Provozní doba centra je závislá na časových možnostech členů a aktivitách, které zde budou výhradně provozovány.

V komunitním centru jsou zaměstnány osoby, které provozují takzvanou komunitní práci.⁷⁴

3.3.1 Aktivity

V komunitním centru je provozováno mnoho aktivit, které jsou charakteru sociálního, vzdělávacího, kulturního či rekreačního. Každé komunitní centrum má možnost přizpůsobit si výběr aktivit, které jsou atraktivní pro obyvatelé dané oblasti.

Jednou z hlavních aktivit, která naplňuje charakter sociální, je setkávání obyvatel. Prostor komunitního centra může sloužit i pro soukromé účely například jako místo pro konání oslav. Založením komunitního centra vzniká obyvatelům příležitost k neformálnímu či formálnímu setkávání, při kterém dochází k podpoře pospolitosti. Při setkání občané mohou sdělovat své návrhy ohledně směřování komunitního centra.

Další možnou aktivitou je vytvoření zájmových kroužků pro všechny věkové kategorie. Lidé mohou trávit svůj čas efektivněji a něčemu novému se přiučit.

Prostory komunitního centra bývají velmi často využívány ke kulturním akcím.⁷⁵

⁷⁴ MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Komunitní centrum. *Youtube* [online]. Televizní tvorba Brno - Davels spol., 2022 [cit. 2023-08-18]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gaS1FcHvBCg>.

⁷⁵ Komunitní centrum. *Spolek Tulipán* [online]. [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: <https://www.spolek-tulipan.cz/komunitni-centrum/>

4 Vlastní práce

V části vlastní práce je pojednáváno o obci Korkyně. Je zde na vybranou obec pohlíženo z různých pohledů. V této části bude blíže specifikováno umístění obce, dále její historický vývoj a současný život v obci. V neposlední řadě se práce věnuje místním spolkům a sociální vybaveností obce.

Vlastní práce je ukončena krátkým sociologickým dotazníkem, který zhodnotí spokojenost obyvatel v obci. V rámci tohoto šetření je obyvatelům předložen návrh na vytvoření komunitního centra, ke kterému se obyvatelé mohou vyjádřit.

4.1 Korkyně

4.1.1 Umístění obce

Obec Korkyně je malá obec, která se nachází v jižní části Středočeského kraje konkrétně v okrese Příbram. Na mapě je poblíž města Nový Knín a přibližně 14 kilometrů východně od města Dobříš. Dalším velkým městem, které se nachází přibližně 35 kilometrů od Korkyně, je Příbram. Hlavní město Praha je vzdálené téměř 50 kilometrů, do kterého se lze dostat po silnici číslo 116 a následně po dálnici D4.

Obec Korkyně je obec takzvaného typu I., který je vyznačován tím, že se v obci nachází pouze běžný obecní úřad. Obcí vyššího typu je Nový Knín, který je obcí s pověřeným obecním úřadem. Obcí III. typu, tedy obcí s rozšířenou působností je Dobříš.

Obec Korkyně je malá obec, která se nachází v těsné blízkosti středního Povltaví a rekreační oblasti Slapy.

Obec je dělena na tři oblasti a dvě katastrální území. První oblastí je Korkyně. Další oblastí je Křížov a poslední je Pánkov. Katastrální území Korkyně má rozlohu 2,75 km² a katastrální území Křížov má rozlohu 3,23 km².

Obec má téměř 160 obyvatel. Starostou obce je již poněkolikáté Jiří Soukup.^{76, 77}

⁷⁶ O nás. *Korkyně* [online]. [cit. 2023-08-22]. Dostupné z: <https://www.korkyne.cz/o-nas/ms-1190/p1=1190>

⁷⁷ *Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023*, 2017, s. 7–8.

Obrázek 2 - Území obce Korkyně

Zdroj: Mapy.cz (2023)

V obci nejsou vybudovány žádné kulturní památky, pouze malé stavby náboženského charakteru. Jak v obecní části Křížov, tak v části Korkyně se nachází malé takzvané výklenkové kaple. Dále jsou v obci k vidění kapličky. Kaplička nacházející se na návsi v Korkyni prošla v roce 2012 rekonstrukcí.⁷⁸

Obrázek 3 - Kaplička v Korkyni

Zdroj: Korkyně.cz (2023)

⁷⁸ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 1819.

4.1.2 Historický vývoj

Historický vývoj obce je poměrně bohatý. První zmínka o obci Korkyně se datuje do roku 1316. Obec měla mnoho majitelů, kteří se podíleli na vzniku a formování obce, kterou je Korkyně dnes. V Korkyni pobýval vladyka Petr Korka z Korkyně, který v roce 1390 prodal obec vladykovi Odelenovi z Pyšel. Po úmrtí vladyky Odeleny z Pyšel se novou majitelkou stala jeho sestra. Po smrti sestry vladyky připadla obec králi. Dalším majitelem obce, který obec koupil od královské komory, byl Hrdibor z Draškova.

Další písemná zmínka se datuje do roku 1449, kdy byl majitelem obce Jindřich Kralevic. Jindřich Kralevic se stal posledním vladykou, který pobýval v tamější tvrzi. Další písemnou zmínkou, která se o tvrzi dochovala, pochází z roku 1600. V tomto roce je o tvrzi již pojednáváno jako o chátrající budově. Později zcela zanikla. Po smrti Jindřicha obec připadla k Netvořickému panství.⁷⁹

V roce 1600 se k moci dostává Matyáš Kramer z Grunova, který na vlastní náklady nechává vybudovat novou obdélníkovou tvrz, která je vystavěna z kamene a z jedné strany je chráněna rybníkem.

Posledním majitelem obce byl Václav Vratislav ze Starého Knína, který po předchozím majiteli odkoupil rovněž vedlejší vesnice, kterými jsou Prostřední Lhota, Záborná Lhota, Libčice a Mokrsko.

Po zániku panství v roce 1682 byla tvrz zařazena mezi objekty využívané pro zemědělství.

V roce 1885 vznikl samostatný hasičský sbor, který je dodnes jediným fungujícím obecním spolkem. V tomto roce vznikla obecní kronika, která se pyšní jedinečným prvenstvím a to tím, že je jednou z vůbec nejstarších kronik v okrese Příbram. Kronika je uschována v Okresním archivu města Příbram.⁸⁰

Korkyně má vlastní budovu školy, která byla vystavěna v roce 1891. Nyní již svou funkci neplní.

⁷⁹ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 6–7.

⁸⁰ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 6–7.

V průběhu 19. století měnila obce Korkyně svou autonomii. Nejprve byla součástí obce Křížov. Následně v období mezi lety 1921 až 1975 byla Korkyně samostatnou obcí. V letech 1976 až 1990 byla součástí nedaleké obce Chotilsko. Přelomovým dnem se stal 24. listopad 1990, kdy se Korkyně opět stala autonomní obcí. ⁸¹

4.1.3 Příroda a přírodní bohatství

Obecní zeleň je pravidelně upravována. Od roku 2017 obec najala dva nové pracovníky. Náplň jejich práce tvoří především péče a údržba obecní zeleně.

Obec Korkyně se může pyšnit hned několika rybníky, které se nacházejí na jejím obecním prostranství a nejsou v dobrém stavu. Jeden ze čtyř rybníků se nachází v srdci Korkyně. Tento rybník není v dobrém stavu, a proto je nutná jeho celková rekonstrukce a obnova. Ve vzdálenosti 1 kilometr se nachází další dva rybníky, které jsou občany nazývány Dopitovy. Dále je v obecní části Křížov k vidění poslední rybník. Tento rybník se nachází v komplikovaném terénu a v případě dešťů se do něj dostávají nečistoty z okolí. ⁸²

4.1.4 Vývoj počtu obyvatel

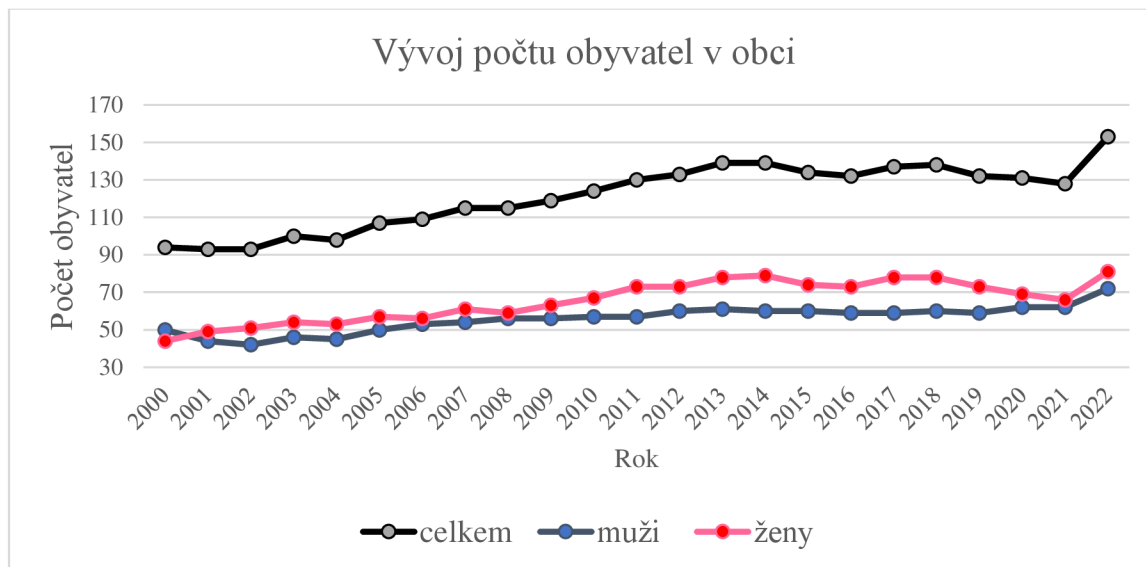
Na území obce Korkyně mělo trvalý pobyt k 31. 12. 2022 hlášeno 153 obyvatel konkrétněji 72 mužů a 81 žen. Graf 1 znázorňuje přírůstek obyvatel od roku 2001. Z grafu je patrné, že obyvatelé v obci téměř všechny roky obyvatelé přibývali, nebo jejich počet zůstával neměnný. Graf vykazuje lineární trendovou funkci. V roce 2001 měla obec Korkyně 93 obyvatel, z toho 44 mužů a 49 žen. Mezi roky 2021 a 2022 je zaznamenán skokový nárůst obyvatel a to o 25 obyvatel. Údaje jsou aktuální k roku 2022. ⁸³

⁸¹ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 6–7.

⁸² Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 22.

⁸³ Počet obyvatel – vybrané území. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&pvo=DEM14&str=v109&u=v109_VUZEMI_43_599204.

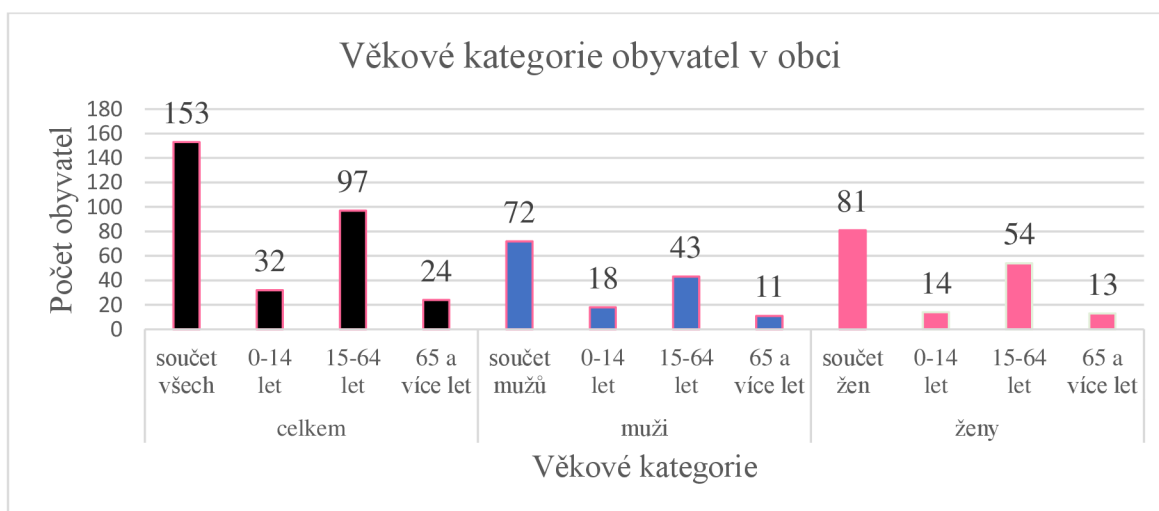
Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v obci

Zdroj dat: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ (2022)

Věkové rozložení obyvatel popisuje graf 2. Obyvatel ve věku 0–14 let je v obci 32, ve věku 65 a více je 24. Největší počet obyvatel je ve střední skupině věků 15–64 let a to 97. Údaje jsou aktuální k 31. 12. 2022.⁸⁴

Graf 2 - Věkové kategorie obyvatel v obci

Zdroj dat: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ (2022)

⁸⁴ *Věkové složení obyvatel podle obcí*. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&skupId=526&pvo=DEM03a&pvoch=2107&pvokc=65#fx=0&w=](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&skupId=526&pvo=DEM03a&pvoch=2107&pvokc=65#fx=0&w=;)

Tabulka 2 zaznamenává průměrný věk v obci, který dosahuje hodnoty 38,6 let. V obci Korkyně mají ženy vyšší průměrný věk než muži. V průběhu let se průměrný věk obou pohlaví zvyšuje.⁸⁵

Ve srovnání se Středočeským krajem je průměrný věk v obci Korkyně menší. Hodnota průměrného věku u mužů a žen společně ve Středočeském kraji vykazuje hodnotu 41,3 let. Je tomu tak i pokud uvažujeme hodnotu průměrného věku mužů, který je ve Středočeském kraji 41,1 let. Průměrný věk ženy ve Středočeském kraji je 42,5 let. Údaje jsou aktuální k 31. 12. 2022⁸⁶

Tabulka 2 - Průměrný věk obyvatel obce Korkyně (v letech)

Obec	Průměrný věk – celkem	Průměrný věk – ženy	Průměrný věk – muži
Korkyně	38,6	39,4	37,7

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ (2022)

4.1.5 Místní samospráva

Obec Korkyně je obec, která je pověřena vykonáváním základního rozsahu působnosti přesně tak, jak je stanoveno v zákonech.

V obci je zřízeno obecní zastupitelstvo, které má devět členů. Členy zastupitelstva jsou „*Černohorská Z, Černý J, Dolejš M, Jelinek Z, Martinovský J, Medek M, Seidlová K, Soukup J, Tesařová K.*“⁸⁷ Starostu obce, již po několikáté volební období vykonává Jiří Soukup. Tato funkce je vykonávána neuvolněně.⁸⁸

⁸⁵ *Věkové složení obyvatel podle obcí.* Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&skupId=526&pvo=DEM03a&pvoch=2107&pvokc=65#fx=0&w=>

⁸⁶ *Časové řady věkového složení obyvatel Středočeského kraje.* Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-11].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/casove_rady_vekoveho_slozeni_obyvatel_stredoceskeho_kraje

⁸⁷ Zastupitelstvo. *Korkyně* [online]. [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://www.korkyne.cz/zastupitelstvo/ms-1022/p1=58>

⁸⁸ *Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023*, 2017, s. 22.

Obecním zájem je udržovat obecní rozpočet vyrovnaným. Do obecního rozpočtu nejsou přijímány dotace z důvodu malé velikosti obce. Korkyně provozuje mateřskou školu. Mateřská škola je každoročně dotována částkou pohybující se kolem 570 000 Kč.⁸⁹

4.1.6 Územní plán obce

Územní plán je dokument vydávaný zastupitelstvem obce. Jeho hlavním účelem je určení způsobu využití pozemků, které se nacházejí v katastru obce. Prostřednictvím územního plánu je rozhodováno o tom, co se, ve které části obce bude nacházet. Územní plán je zavazující pro vydávání stavebních povolení. Vytvoření územního plánu není povinné.⁹⁰

Obec Korkyně územním plánem disponuje. Územní plán byl vydán 1. 2. 2011 a účinnosti nabyl dne 16. 2. 2011. V roce 2018 byl aktualizovaný, dle nové katastrální mapy plané ke dni 1. 3. 2018. Mapa územního plánu je připojena v příloze A.⁹¹

4.1.7 Rozvojový dokument obce

Obec Korkyně nechala ke dni 18. 4. 2017 vypracovat dokument s názvem Program rozvoje obce Korkyně. Rozvojový dokument byl vypracován pro roky 2017 až 2023.

V první části dokumentu jsou základní informace o obci, společně s infrastrukturou, demografií a vybaveností obce. V další kapitole jsou výsledky ankety, která probíhala na celém území obce. Rozvojový dokument obsahuje i SWOT analýzu a návrhovou část.⁹²

4.1.8 Současný život v obci

V obci Korkyně nejsou pořádány téměř žádné kulturní ani sportovní události. Hlavním důvodem je, že v obci chybí prostor k tomu určený. V obci bylo každoročně pořádáno pálení čarodějnic. Dále zde byl pořádán dětský den, který se těší velkému zájmu.

⁸⁹ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 22.

⁹⁰ K čemu je územní plán a co v něm prověřovat. *Epravo* [online]. [cit. 2024-09-01]. Dostupné z: K čemu je územní plán a co v něm prověřovat | epravo.cz

⁹¹ Úplné znění po vydání změny č. 1 územního plánu Korkyně, 2019, s. 3.

⁹² Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 2–3.

Poslední akcí, která by pořádána každý rok je rozsvěcení vánočního stromečku. Všechny tyto akce byly přerušeny pandemií COVID-19 a žádná z nich už bohužel pořádána v současné době není pořádána. Nyní obec pořádá setkání s občany. Tato akce je mezi obyvateli oblíbená. Další z akcí pořádaných obcí je zájezd občanů do divadla. Do této akce se mohou zapojit i obyvatelé z okolních obcí. Každé dva roky obec pořádá charitativní akci na pomoc chlapci, který trpí nevyléčitelnou nemocí. Od okolních majitelů podniků jsou vybírány sponzorské dary, pomocí kterých je vytvořena tombola. Vybrané peníze jsou darovány chlapci na léčebné výlohy.⁹³

V obci se nenachází žádný větší podnik, a proto jsou obyvatelé nuceni za prací dojíždět do větších vesnic a měst.⁹⁴

4.1.9 Místní sdružení a spolky

V obci Korkyně nejsou zřízeny žádné sdružení ani spolky. Jediným fungujícím spolkem je Sbor dobrovolných hasičů Korkyně, který byl založen již v roce 1885.⁹⁵

4.1.10 Vybavenost obce

V obci se nachází mateřská škola, která byla otevřena v roce 1982. V roce 2006 byla budova mateřské školy kompletně zrekonstruována včetně, do té doby, nedostačující kuchyně. V nynější době školku navštěvuje celkem 24 dětí. Podle slov starosty Jiřího Soukupa, školku navštěvují pouze čtyři děti, které mají trvalé bydliště v obci.

Základní škola se v Korkyni nenachází. Děti navštěvují školu v nedalekém městě Nový Knín, kam jezdí několikrát denně autobusová linka číslo 361. V Novém Kníně se nachází klasická 9letá ZŠ. Další možností jsou dvě základní školy v městě Dobříš, které mají zcela plnou kapacitu a přímý autobusový spoj je vypraven jen ve vybrané časy.

V Korkyni je vybudováno dětské hřiště, které se nachází nedaleko mateřské školy. Toto hřiště prošlo celkovou rekonstrukcí v roce 2011. Dále se v obci nachází mnohoúčelové

⁹³ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 19.

⁹⁴ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 13.

⁹⁵ Sbor dobrovolných hasičů Korkyně. Korkyně. [online]. [cit. 2023-10-08] Dostupné z: <https://korkyne.cz/seznam-sluzeb-a-spolku/os-54/p1=54>.

hřiště, které je vhodné pro trávení volného času občanů všech věkových kategorií. Vzhledem k nedostatku prostoru nemá hřiště rozměry odpovídající normám daných sportů (nohejbal, tenis). Na hřišti je vybudován koš na basketbal a dvě tyče na které je možnost připevnit sítě na různé sporty.⁹⁶

V Korkyni není dostupná žádná zdravotní péče. Občané dojíždí za praktickými lékaři do Nového Knína, popřípadě do Dobříše. Nejbližší nemocnice jsou v Příbrami a v Sedlčanech. V obci je poskytována pečovatelská služba Farní charita Starý Knín.

Komunální hospodářství je v obci zabezpečeno firmou DOKAS Dobříš s. r. o. V obci jsou na několika místech instalovány kontejnery na tříděný odpad. V obecní části Křížov i Korkyně se nachází kontejnery na tříděný odpad zahrnující kontejnery na papír, plast, čiré i barevné sklo, nápojové kartony i elektroodpad.⁹⁷

Obcí vede komunikace II. třídy číslo 114, která je dlouhá téměř 70 km a propojuje okolní důležitá města, kterými jsou Dobříš a Nový Knín. Další důležitou komunikací procházející obcí je komunikace II. třídy číslo 102. Po této silnici je možné dostat se až do hlavního města Prahy. Poslední silnicí, která obcí prochází je silnice III. třídy číslo 10216; tato cesta propojuje obecní části Křížov a Korkyně.

Obcí jsou vedeny dvě autobusové linky, které nabízejí pravidelné dopravní spojení několikrát denně. První autobusovou linkou je linka 361, jež vede z pražského Smíchovského nádraží až do Nového Knína. Tato linka je ve vybrané časy prodlužována až do Dobříše. Dále do obce jezdí autobusová linka číslo 360 vedoucí ze Sedlčan do Prahy. V obecní části Křížov má zastávku poslední linka (s označením 390/473), která obyvatelům umožňuje dostat se do hlavního města. V Korkyni není žádné vlakové spojení. Nejbližší vlakové stanice jsou ve spádovém městě Dobříš a městě Příbram.

Na celém území obce je instalováno plně funkční veřejné osvětlení, které je spuštěno celou noc.⁹⁸

Korkyně je obec, ve které není zřízena tzv. obecní policie. O ochranu obyvatel a jejich vlastnictví se stará Policie ČR. Požární ochrana je poskytována obecním sborem

⁹⁶ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 17–18.

⁹⁷ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 17–18.

⁹⁸ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 16.

dobrovolných hasičů a rovněž požárníky z Dobříše, kteří v případě poplachu jsou schopni na místo havárie dorazit v časovém intervalu 15 minut.⁹⁹

Velkým nedostatkem je absence prostoru, který by byl určený k veřejnému setkávání. Občané mají možnost se setkávat v nedaleké vesnici, Chotilsku, kde se nachází informační centrum.¹⁰⁰

Dětský domov Korkyně

V obci byl roku 1992 zřízen dětský domov. Pyšní se tím, že to je první zřízený dětský soukromý domov na území České republiky. Zde našlo domov 20 dětí ve věkovém rozmezí 7 až 24 let.¹⁰¹

V roce 2016 vedení dětského domova udělalo rozhodnutí o jeho přesunu do města Dobříš. K tomuto rozhodnutí došlo z důvodu možnosti větší samostatnosti dětí, které mohou využívat větší vybavenosti města a není nutné řešit problémy s dopravou. Kapacita dětského domu po přesunu zůstala nezměněna.

Děti jsou rozřazeny do tří skupin. Jedna ze skupin je určena pro děti starší 18 let, pro které má dětský domov připraven tři zkušební byty. V těchto bytech dospívající trénují samostatné bydlení. Zbylé dvě skupiny s mladšími dětmi bydlí ve dvou rodinných domech a jednom bytě. S dětmi je vždy alespoň jeden opatrovník, kteří s dětmi tráví čas běžným rodinným způsobem. Děti jsou zapojovány do domácích prací.¹⁰²

4.1.11 Lokální uskupení

Obec Korkyně je součástí dvou místních společenství. Prvním uskupením je Svazek obcí Dobříšska a Novoknínska. Tento svazek slučuje celkem 25 okolních obcí, mezi které patří i Korkyně. Založení svazku je datováno do roku 1994. Mezi jeho hlavní činnosti patří

⁹⁹ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 22–23.

¹⁰⁰ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 19.

¹⁰¹ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 17.

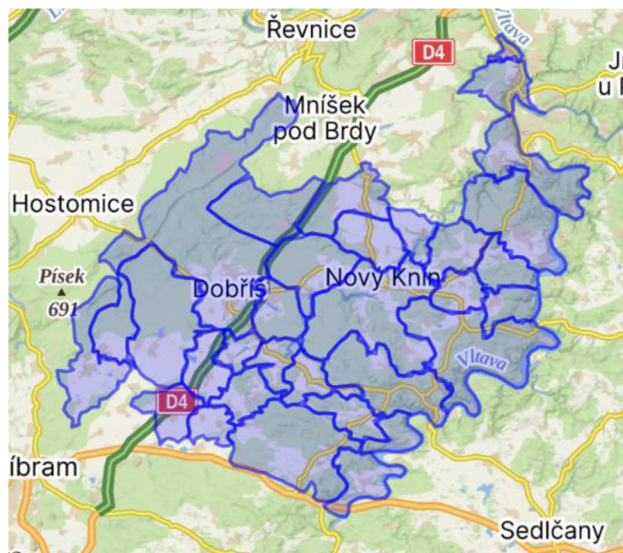
¹⁰² O nás. Dětský domov Korkyně [online]. [cit. 2023-09-17]. Dostupné z: <https://ddkorkyne.cz/onas/>

realizování takových kroků, které povedou k rovnoměrnému, účinnému a všestrannému rozvoji členských obcí.¹⁰³

Druhým lokálním uskupením, jejímž je obec Korkyně členem, je místní akční skupina Brdy-Vltava. Tato nezisková společnost vznikla v roce 2006. Spojuje obce, které jsou součástí uskupení Svazek obcí Dobříšska a Novoknínska a Svazek obcí Střední Povltaví. Místní akční skupina má zájem na rozvoji daných oblastí.¹⁰⁴

Příkladem nedávné spolupráce obce Korkyně s místní akční skupinou Brdy-Vltava je spolupráce z roku 2020, kterou bylo společné sázení 14 stromů na obecním prostranství.¹⁰⁵

Obrázek 4 - Mapa území MAS Brdy-Vltava

Zdroj: Databaze.nsmacr.cz (2023)

4.2 Vlastní výzkum

Kapitola vlastního výzkumu se skládá z kvantitativní metody, která je vhodná pro zjišťování veřejného mínění obyvatel a to dotazníku. Následuje jeho vyhodnocení a vzájemné porovnání výsledků mezi sebou. V úplném závěru kapitoly je prostor, pro

¹⁰³ O svazku. Svazek obcí Dobříšska a Novoknínska. [online]. [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.dobrisskonovokninsko.cz/o-svazku/ds-50/p1=52>

¹⁰⁴ Místní akční skupina Brdy-Vltava. Brdy-Vltava. 2015. [online] [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.brdy-vltava.cz/o-nas/mistni-akcni-skupina-brdy-vltava/#!199>

¹⁰⁵ Zeleň v obcích. Brdy-Vltava. [online]. [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.brdy-vltava.cz/hlavni-oblasti/zelen-v-obcich/#!660>

celkové vyjádření starosty obce k výsledkům dotazníků, jeho komentář a celkové zhodnocení.

4.2.1 Cíl výzkumu

Hlavním cílem výzkumu je zjistit názor obyvatel, celkovou spokojenost a případné připomínky k životu v obci.

4.2.2 Metodika

Výzkum probíhal ve formě papírového dotazníku, který měl rozsah jednoho listu papíru formátu A4 z obou stran. Dotazník byl určen všem obyvatelům obce Korkyně, kteří v den roznosu dosáhli minimální věkové hranice 18 let.

V úvodu dotazníku byli respondenti seznámeni s účelem dotazníku. Dotazník byl sestaven z 9 otázek, které přesně korespondovaly s cílem výzkumu. Většina otázek byla uzavřená s možností odpovědi ano či ne. V dotazníku se vyskytovala jedna hodnotící otázka, kde dotazovaní odpovídali prostřednictvím vyplnění tabulky. V dotazníku se rovněž vyskytovaly dvě otázky, u kterých respondenti mohli vyjádřit svůj názor vlastními slovy.

Dotazník byl autorkou 17. 11. 2023 v pozdních odpoledních hodinách roznesen obyvatelům obce za přítomnosti starosty. Obyvatelé byli ubezpečeni o naprosté anonymitě a souhlasili s použitím výsledků při psaní bakalářské práce. V tentýž den byly dotazníky nazpět osobně vybrány.

Při vyhodnocování výzkumu, bylo každému dotazníku přiřazeno číslo a výsledky byly zapsány do programu MS Excel. Následně proběhlo vyhodnocení pomocí statistického programu SPSS a vykreslení grafů.

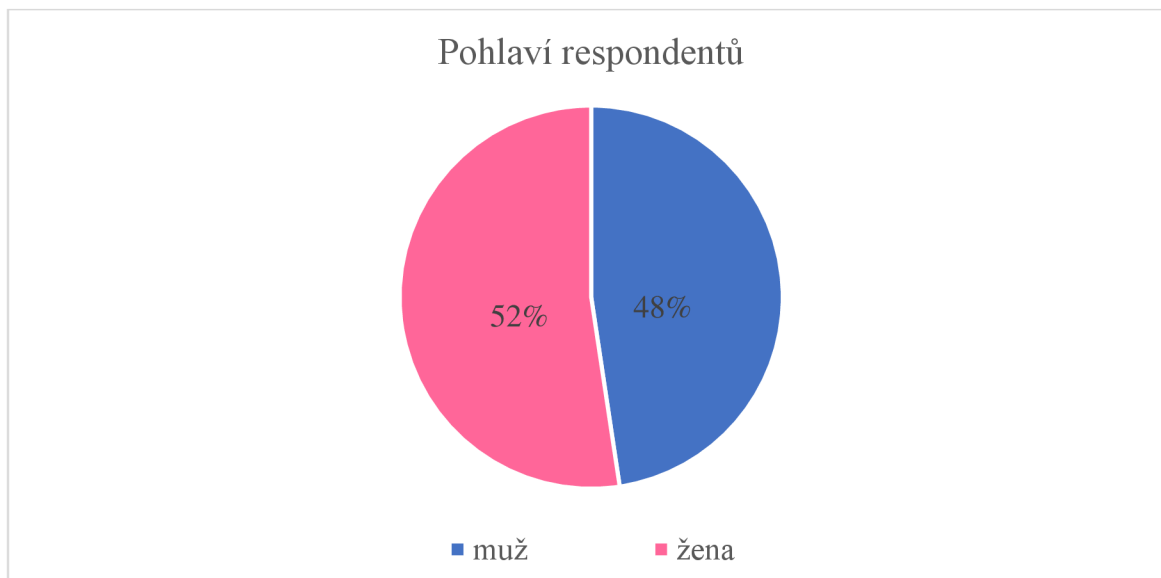
4.2.3 Struktura souboru respondentů

K vyplnění dotazníku byli vyzváni občané, kteří dosáhli věkovou hranici 18 let. Bylo rozneseno celkem 80 dotazníků z nichž bylo vráceno 63 dotazníků, které byly platné. Návratnost tedy činila 78,8 %.

Pohlaví respondentů

Dotazníkového šetření se zúčastnil poměrně vyrovnaný počet žen a mužů. Žen se zúčastnilo 33 a mužů 30.

Graf 3 - Pohlaví respondentů

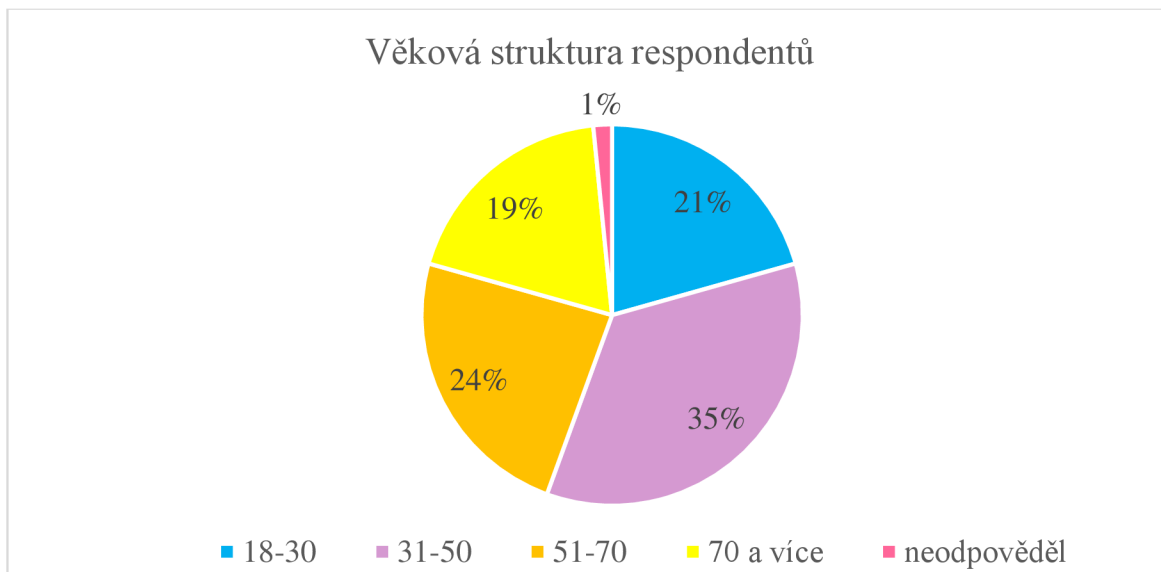

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Věková struktura respondentů

Respondenti v této otázce měli uvést, do které věkové skupiny se řadí: 18–30, 21–50, 51–70, 70 a více. Z grafu 4 je patrné, že nejvíce respondentů bylo v druhé věkové skupině 31–50. Jeden respondent u této otázky nevyznačil žádnou odpověď.

Graf 4 - Věková struktura respondentů

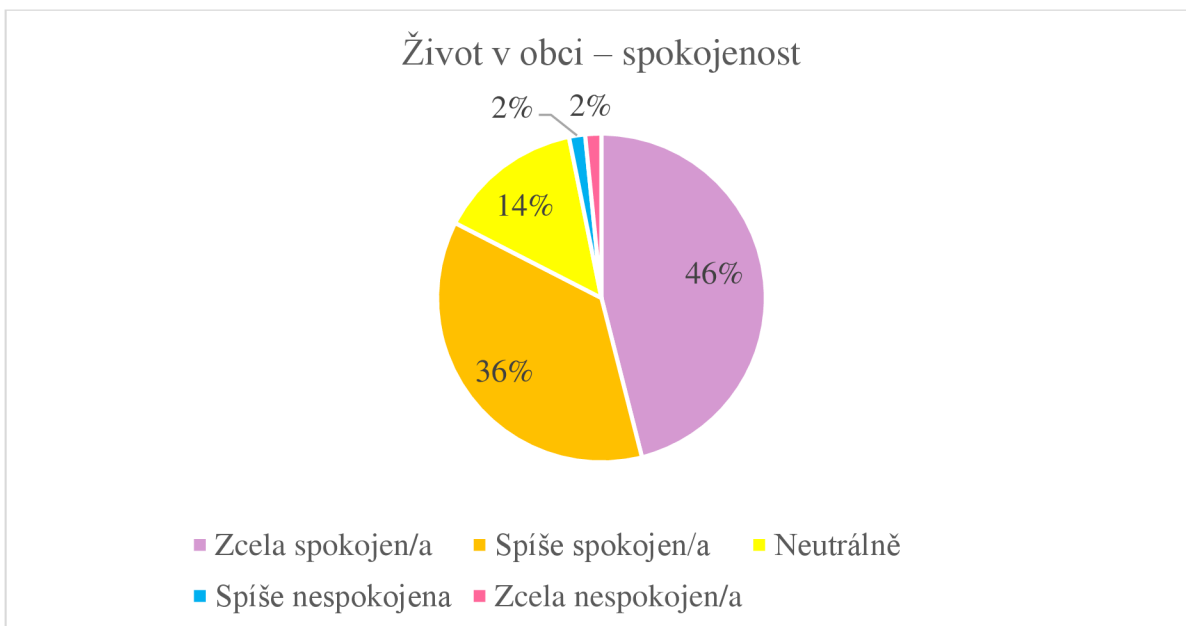
Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

4.2.4 Výsledky výzkumu

Jak jste celkově spokojen/a s životem v obci?

Na tuto otázku odpověděli všichni dotázaní. Z grafu 5 je patrné, že 82 % dotázaných je spokojených se životem v obci.

Graf 5 - Život v obci – spokojenost

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

U každé z událostí uveďte, jak jste s ní spokojen/a

Na tuto otázku měli možnost respondenti odpovědět formou hodnotící tabulky, která měla 6 stupňů hodnocení, z nichž poslední stupeň dával možnost odpovědi neúčastním se. Hodnotily se dvě akce – **setkání občanů a výlet do divadla**.

Setkání občanů se neúčastní 6,3 % dotázaných. Všichni zbývající respondenti se této události účastní a více než 80 % z nich jsou s událostí spokojeni.

Tabulka 3 - Setkání občanů (spokojenost)

Odpovědi	Frekvence	Procenta	Kumulativní procenta
Zcela spojen/a	34	54,0	54,0
Spíše spokojena/a	17	27,0	81,0
Neutrálně	7	11,1	92,1
Spíše nespokojen/a	1	1,6	93,7
Neúčastním se	4	6,3	100,0
Suma	63	100,0	

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Akce výlet do divadla se nezúčastňuje více než 30 % respondentů. Respondenti, kteří se účastní, hodnotí akci pozitivně.

Tabulka 4 - Výlet do divadla (spokojenost)

Odpovědi	Frekvence	Procenta	Kumulativní procenta
Zcela spojen/a	22	34,9	36,1
Spíše spokojena/a	8	12,7	49,2
Neutrálně	9	14,3	63,9
Spíše nespokojen/a	1	1,6	65,6
Zcela nespokojen/a	1	1,6	67,2
Neúčastním se	20	31,7	100,0
Suma	61	96,8	
Neodpověděli	2	3,2	
Suma	63	100,0	

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

O jaké další akce byste měli zájem?

V této otázce byl ověřen zájem občanů o akce, které byly pořádány obcí před vypuknutím pandemie COVID-19 a do nynější doby nebyly obnoveny. Dotázaní měli v této otázce možnost zaškrtnout více odpovědí a navrhnout vlastní akce, které jim v obci chybí.

Nejvíce občanům obce chybí akce pálení čarodějnic, pro její obnovu bylo 50,8 % dotázaných. Po obnovení akcí dětský den a pohádkový les hlasoval stejný počet dotázaných, a to 25,4 %.

Respondenti v této otázce mohli navrhnout akce, které by si přáli, aby byly v obci nově pořádány. V této otázce byly nejvíce zmiňovány tyto akce – masopust, setkání s důchodci.

Tabulka 5 - Další akce

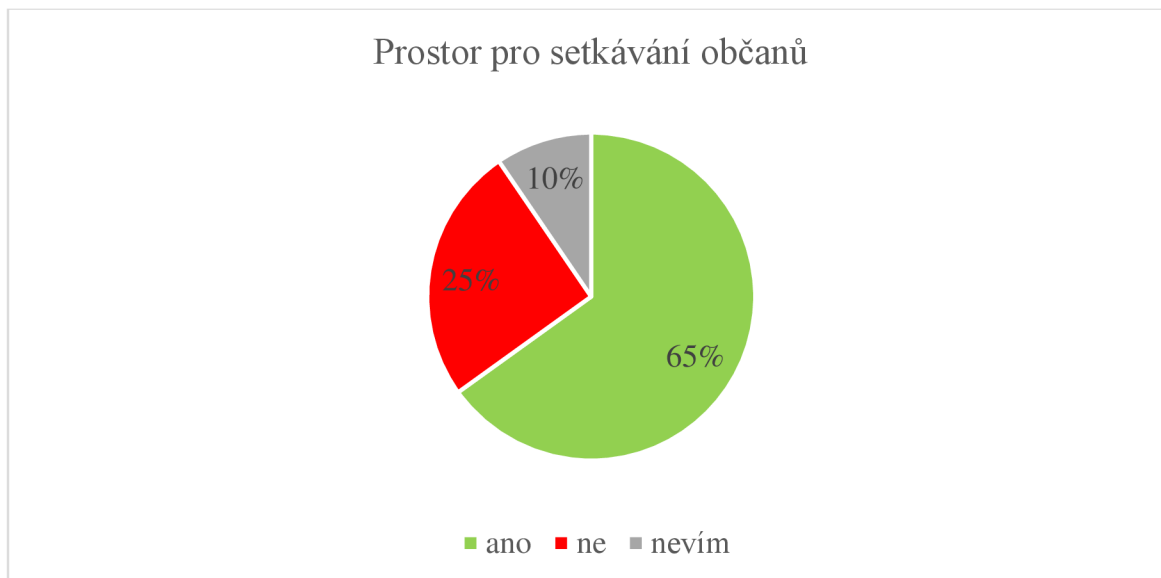
Odpověď	Frekvence	Procenta
Pálení čarodějnic	32	50,8
Dětský den	16	25,4
Pohádkový les	16	25,4
Jiné	10	15,9

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Myslíte si, že obec potřebuje nový prostor pro setkávání občanů?

Na tuto otázku respondenti mohli odpovědět jen třemi předpřipravenými možnostmi – ano, ne, nevím. Z grafu 6 vyplývá, že zájem občanů o vytvoření společenské místnosti je poměrně jednoznačný. Celkem 63 % z dotázaných by mělo zájem.

Graf 6 - Prostor pro setkávání občanů

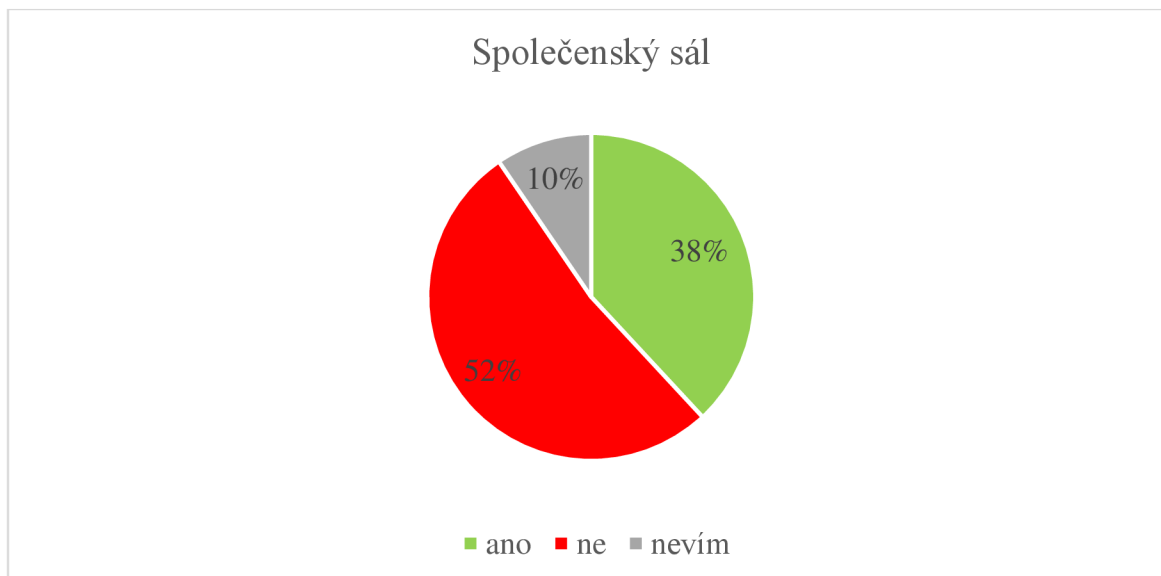

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Myslíte si, že obec potřebuje společenský sál?

Otázka týkající se společenského sálu nabízela stejné možnosti odpovědí jako otázka předchozí. Respondenti na tuto otázku odpověděli z 52 % negativně. O společenský sál v obci zájem není.

Graf 7 - Společenský sál

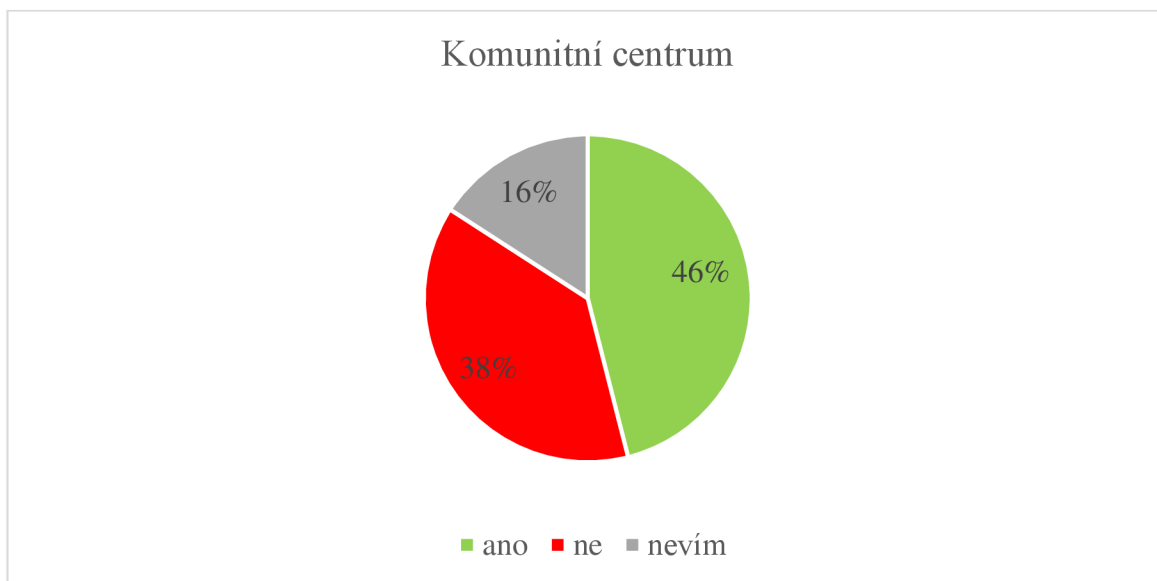

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Myslíte si, že v obci by se mělo vytvořit komunitní centrum?

Tato dotazníková otázka opět nabízela tři základní možnosti odpovědí. Odpověď ano zakroužkovalo 46 % dotázaných. Výstavba komunitního centra by tak na základě výsledků byla obyvateli pozitivněji přijímána než výstavba společenského sálu.

Graf 8 - Komunitní centrum

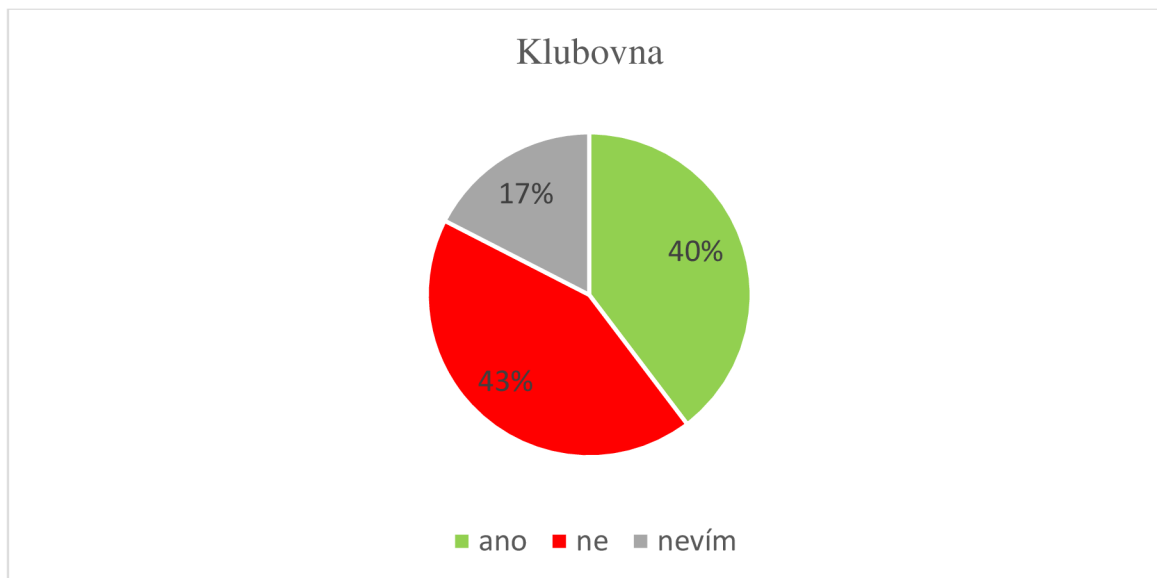

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Myslíte si, že by v obci měla být vytvořena klubovna?

Obyvatelé obce Korkyně se přiklání k variantě, že klubovna by v obci být vytvořena neměla. Odpověď ne zakroužkovalo 43 % respondentů. Jedním z důvodů může být, že v obci nejsou vhodné prostory pro vznik klubovny, a tudíž by musela být vystavena nová budova. Zároveň lze u této otázky zaznamenat největší množství odpovědí "nevím" z celého dotazníku.

Graf 9 – Klubovna

Zdroj: vlastní zpracování autorkou práce

Jak by mělo být naloženo s budovou dětského domova?

V dotazníku následovaly otevřená otázka týkající využití se dosud prázdné budovy bývalého dětského domova. Na tuto otázku odpověděl poměrně velký počet respondentů, kteří přišli s velkou škálou nápadů. Nejvíce se však opakovala odpověď, že by budova měla být přestavena na obecní byty, popřípadě na byty pro mladé rodiny. Dále zde byla velká spousta odpovědí, která dokazovala, že občanům v obci chybí jakékoliv kulturní či společenské využití. Třetí nejčastější odpovědí byl návrh, aby se z této budovy udělal dům s pečovatelskou službou pro důchodce.

Co by podle vás přispělo k dalšímu rozvoji obce?

Poslední otázka z dotazníku byla taktéž otevřená. V této otázce byla nejčastější odpověď výstavba kanalizace, která dosud v obci chybí. Respondenti projevili zájem o opravu hlavní komunikace v obci a o výstavbu cyklostezky. Další velmi častá odpověď byla zvýšení počtu kulturních akcí v obci.

Ve velkém množství odpovědí bylo i přání týkající se zavedení elektronické komunikace s občany.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Shrnutí výsledků výzkumu

Kapitola shrnutí výsledků výzkumu se skládá ze tří částí, které výsledky slučují do tematických okruhů – společenské a kulturní akce, výstavba kulturních zařízení, návrhy občanů.

5.1.1 Společenské a kulturní akce

V současné době se v obci Korkyně koná jen minimum kulturních a společenských akcí. Každoročně se v obci koná jen setkání s občany a výlet do divadla. Obě tyto akce měli obyvatelé obce možnost ohodnotit prostřednictvím dotazníkového šetření. Akce byly ohodnoceny velmi pozitivně.

Setkání občanů se ze všech dotázaných neúčastní jen 4 respondenti. Přes 80 % dotázaných obyvatel je s akcí spokojeno. Při dalším rozebrání výsledků bylo zjištěno, že nepatrně více spokojeni jsou s touto společenskou akcí muži než ženy. Z hlediska věku vykazují největší spokojenost občané z věkové skupiny 51–70 let.

Akce výlet do divadla se neúčastní 22 respondentů. Respondenti, kteří se akce účastní jsou velice spokojeni. Obvykle do divadla jezdí celé rodiny, což odpovídá podrobnějšímu vyhodnocení dotazníku. Z podrobnějšího vyhodnocení vyplývá že muži i ženy jsou s touto událostí spokojeni přibližně stejně. Největší míru spokojenosti s akcí vykazují občané z 3. věkové skupiny 51–70 let.

Lidé v obci si přejí obnovit především akce, kterých se mohou účastnit všechny věkové skupiny a tou je pálení čarodějnic. Akce pro všechny věkové skupiny v obci chybí nejvíc.

Respondenti mohli projevit vlastní iniciativu týkající se vymyšlení nové tradice. Tuto možnost využilo celkem 10 respondentů z nichž dva uvedli, že by měli zájem o masopustní průvod. Tato odpověď přesně koresponduje s předešlou úvahou o akcích, které jsou určeny pro všechny skupiny občanů.

I další otázky z dotazníku ukázaly, že kulturních akcí je v obci velký nedostatek a že občané o ně mají zájem.

5.1.2 Výstavba kulturních zařízení

V současné době se v obci Korkyně nenachází žádný prostor, kde by se občané mohli setkávat či pořádat kulturní akce. Na území obce se nenachází ani žádné restaurační zařízení.

V dotaznících se nacházelo několik otázek, které se týkaly výstavby nějaké kulturní či společenské místnosti. Konkrétně byl ověřován zájem o prostor pro setkávání, společenský sál, komunitní centrum a klubovnu.

První otázka z tematického okruhu „Výstavba kulturních zařízení“ byla položena velmi obecně a ověřovala pouze zájem respondentů o nový prostor pro setkávání občanů. Na tuto otázku odpovědělo 65 % dotázaných kladně. Větší zájem o vytvoření tohoto prostoru mají ženy než muži. Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že největší zájem mají lidé z nejnižší věkové skupiny 18–30 let; s věkem zájem klesá. V obci výstavba nového prostoru pro setkávání začala před koncem roku 2023. Vedení obce zatím ještě nemá přesně vytvořenou vizi, jak bude s novou budovou naloženo.

Další otázky již byly položeny konkrétněji a poskytovaly ucelenější nápady na místa pro setkávání občanů. Nejmenší zájem respondenti projeví o vytvoření společenského sálu. Výsledky šetření již mohly být ovlivněny faktem, že výstavba společenské místnosti měla započít v nejbližších dnech po roznosu dotazníků. O vytvoření komunitního centra byl zájem větší než o společenskou místnost. Důvodem může být, že respondenti se s pojmem komunitní centrum nikdy nesešli a mají od něj velké očekávání. Z tohoto důvodu byla do dotazníku vložena vysvětlivka. V poslední otázce z okruhu byl ověřen zájem o klubovnu. Klubovna byla respondenty odmítnuta. V této otázce bylo zaznamenáno nejvíce odpovědí nevíím.

5.1.3 Návrhy občanů

Na území obce se nachází nevyužitá budova dětského domova. S touto budovou vedení obce nemá prozatím další plány využití. Z tohoto důvodu se jedna z otázek v dotazníku týkala právě této nevyužité budovy. Více než třetina respondentů přispěla svým návrhem. Nejvíce respondentům by se líbilo, kdyby se z budovy vytvořily obecní byty. Tento návrh se zdá být velmi přínosný pro obec. Obecní byty by měly být poskytovány především mladým lidem, kteří shánějí bydlení. Jelikož obec zatím žádné obecní byty nemá,

dochází k tomu, že mladé páry se vystěhovávají z obce, protože nemají kde bydlet. Pokud by jim obec poskytla obecní byty za symbolickou cenu, vedlo by to jednak k dalšímu příjmu do obecního rozpočtu ale také k nárůstu počtu obyvatel. Další velmi častou odpovědí bylo, že budova by měla být pronajata. Pronájem by mohlo být efektivní řešení, které by obci přineslo další finanční prostředky do obecní pokladny. Jeden respondent uvedl, že by si přál, kdyby se v této budově vytvořila prodejna s potravinami, která v obci chybí.

Druhá otevřená otázka dávala respondentům prostor pro vymyšlení dalších možností rozvoje obce. V obci dosud není vybudována kanalizace, a proto se mnoho odpovědí týkalo této tematiky. Další zajímavou odpovědí bylo, že by si lidé přáli zavést elektronickou komunikaci s občany. Zavedení elektronické komunikace není příliš nákladná záležitost, která by ovšem mohla přinést velký užitek jak obyvatelům obce, tak vedení obce.

5.2 Diskuse

Obec Korkyně vytvořila, kde dni 18. 4. 2017 svůj dokument nesoucí název Program rozvoje obce Korkyně. Dokument je více přiblížen v kapitole 4.1.7. V druhé polovině tohoto dokumentu jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, které se v obci konalo v roce 2016. Dotazníky byly distribuovány jak elektronicky, tak papírově. Návratnost činila pouhých 40 %. Z výsledků dotazníku vyšlo, že o obecní dění mají zájem zejména obyvatelé, kteří v obci žijí více než 20 let. Jedna z otázek byla formou tabulky, ve které obyvatelé měli známkovat různé aspekty obce. Práce obecního úřadu, dostupnost mateřské školky a odpadní hospodářství byly nejlépe hodnocené aspekty. Jedna z dalších otázek se týkala seřazení prioritních oblastí, na které by do budoucna měla obec brát vyšší zřetel. Respondenti na první místo dali zlepšení mezilidských vztahů a spolupráce mezi organizacemi v obci. Až na 6. místě se umístila prioritní oblast možnost trávení volného času.¹⁰⁶

Porovnání dotazníku určeného k bakalářské práci a dotazníku, který sloužil ke vzniku rozvojového dokumentu je obtížné. Obtížnost spočívá především tom, že každý z dotazníků se zaměřoval na jiné téma. Dotazníkové šetření bylo v obci provedeno před pandemií COVID-19, kdy se v obci konalo pravidelně poměrně dost společenských akcí. To je jedním z důvodů, proč obyvatelé dali prioritní oblast týkající se možností trávení volné času až na

¹⁰⁶ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 24–25

poslední možné místo, a tím je místo 6. V dotazníku určeného k bakalářské práci je patrné, že společenské a kulturní vyžití občanům chybí.

Rozvojový dokument obsahuje i část návrhovou, ve které jsou uvedeny 4 cíle obce.

„Cíl 1 Pečovat o přírodu a krajinu (uvnitř i navenek obce)

- *Opatření 1.1 Zachování příznivého životního prostředí a ochrana hodnot okolní krajiny*
- *Opatření 1.2 Pečovat o veřejná prostranství*

Cíl 2 Udržet a zkvalitňovat technickou i dopravní infrastrukturu v obci

- *Opatření 2.1 Technická infrastruktura*
- *Opatření 2.2 Dopravní infrastruktura, vč bezpečného pochybu obyvatel*

Cíl 3 Udržovat a zkvalitňovat občanskou vybavenost (s ohledem na velikost obce)

- *Opatření 3.1 Zajistit společenské prostory pro setkávání*
- *Opatření 3.2 Vybudovat naučné/turistické stezky*

Cíl 4 Rozvíjet komunitní život v obci (vč. Spolupráce uvnitř i navenek)

- *Opatření 4.1 Podporovat akce, které zapojují obyvatele do dění v obci*
- *Opatření 4.3 aktivní spolupráce uvnitř i navenek“¹⁰⁷*

Cíl 3 a 4 přesně koresponduje s dotazníkovým šetřením k bakalářské práci. Již při tvorbě rozvojového dokumentu byla absence společenského prostoru řešené téma. V této době probíhá stavba společenské místnosti.

5.2.1 Vlastní návrhová část

V následující kapitole jsou přiblíženy možnosti rozvoje obce Korkyně. Návrhy rozvoje vychází z výsledků dotazníku, ve kterém byl ověřen zájem obyvatelů a bylo přihlédnuto k rovněž k otevřeným otázkám, ve kterých měli respondenti možnost sdělit své nápady.

Tvorba komunitního centra

Obec Korkyně disponuje prázdnou budovou, ve které byl dlouhá léta dětský domov. S ohledem na výsledky dotazníkového šetření, se zdá být nejlepším řešením vytvořit z této

¹⁰⁷ Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017, s. 28–29.

budovy komunitní centrum. Komunitní centrum bylo vybráno z důvodu, že řeší více nedostatků, které se týkají především absence kulturních a sociálních aspektů.

Prostřednictvím této budovy by došlo k opětovnému propojení místní komunity. Občanům by vznikl příjemný a bezpečný prostor pro setkávání. Komunitní centrum bude hostit různé společenské a kulturní akce, mezi které patří například workshopy, setkání občanů a výstavy. Dále v komunitním centru bude poskytována podpora duševního zdraví, skupinové aktivity pro důchodce.

V dotazníku jeden respondent odpověděl, že mu v obci chybí posilovna. I požadavek tohoto respondenta by mohl být splněn. Budova komunitního centra bude mít i místnost, které bude sloužit i jako posilovna.

Další návrhy

Mezi další možné návrhy patří, o které měli respondenti zájem, byla tvorba obchodu s potravinami a obecních bytů. Oba návrhy by mohly být realizovány taktéž v prázdné budově dětského domova.

Obec Korkyně nemá na svém území žádný obchod s potravinami. Obyvatelé jsou nuceni jezdit do okolních měst a obcí. V dotazníkovém šetření byl několika respondenty projeven zájem.

Další návrh, který by se mohl realizovat je vytvoření obecních bytů pro mladé rodiny. Tento návrh by byl pro obec velmi přínosný. Na výstavbu obecních bytů by mohla být použita dotace s názvem Nájemní bydlení. Dotace má být použita na výstavbu nebo rekonstrukci bytů. Je poskytována do výše 40 % nákladů. Financování probíhá ze Státního fondu podpory investic.¹⁰⁸

¹⁰⁸ *Nájemní bydlení*. Dotace pro obce. [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/najemni-bydleni>

6 Závěr

Bakalářská práce se zabývá obcí Korkyně a jejím dalším rozvojem z kulturního a sociálního hlediska.

Hlavním cílem této práce bylo navrhnout řešení problémů, se kterými se potýkají obyvatelé obce Korkyně. Největším nedostatkem v této obci byla určena absence prostoru pro setkávání obyvatel a s ním spojený nedostatek kulturního a sociálního života.

Hlavní cíl byl naplněn pomocí cílů dílčích, mezi které patřilo objasnění základních pojmů v teoretické části. Praktická část obsahovala další cíle, kterými bylo představení venkovské obce, její historie a současné vybavenosti.

Posledním dílčím cílem byl průzkum provedený prostřednictvím dotazníkového šetření. V dotazníkovém šetření byly položeny otázky týkající se zejména sociálního a kulturního života v obci, ale i celkové spokojenosti obyvatel se životem v obci. V dotazníku byly navrženy konkrétní návrhy na výstavbu prostoru, sloužícího k setkávání obyvatel, mezi které patřila výstavba komunitního centra. Výsledky dotazníkového šetření byly za pomoci statistického programu vyhodnoceny. Byla vypočítána návratnost dotazníku, která činila 78,8 %. Z dotazníku bylo patrné, že většina respondentů je s celkovým životem v obci spokojena a také to, že téměř polovina dotázaných by měla o komunitní centrum zájem.

Na základě výsledků celého dotazníkového šetření, bylo navrženo několik možností dalšího rozvoje obce, u kterých byl doporučen i vhodný prostor pro jejich realizaci. První z možností se týkala vytvoření komunitního centra. V práci jsou uvedeny také aktivity, které by v něm probíhaly. Mezi další návrhy patří výstavba bytu či obchodu s potravinami. Všechny podrobněji rozepsané návrhy lze najít v kapitole „Vlastní návrhová část“.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

BERNARD, Josef, Tomáš KOSTELECKÝ, Michal ILLNER a Jana VOBECKÁ. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství slon v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7330-203-0.

KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-862-9.

LINHART, Jiří, Alena VODÁKOVÁ a Pavel KLENER. *Velký sociologický slovník: 2. P-Ž*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Správní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2022. ISBN 978-80-7380-896-9.

MAJEROVÁ, Věra. *ČESKÝ VENKOV 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2009. ISBN 978-80-213-1991-0.

MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-23-1.

Program rozvoje obce Korkyně: na období 2017–2023, 2017

Úplné znění po vydání změny č. 1 územního plánu Korkyně, 2019,

VOTRUBEC, Ctibor. *Lidská sídla, jejich typy a rozmístění ve světě*. Praha: Academia, 1980. ISBN 21-016-80.

7.2 Internetové zdroje

Brdy – Vltava o.p.s. Online. Databáze členů Národní sítě místních akčních skupin ČR. [cit.2023-10-04] Dostupné z:

<http://databaze.nsmascr.cz/mas.php?id=117&fbclid=IwAR3Xcdt2xrGlAJHJsFlEwE3WDOabTMDRFK6tY0bDuLiBLRwp5y4GienZ3qk>.

EUROSKOP. Správní členění (systém NUTS). *Euroskop* [online]. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/strukturalni-fondy/spravni-cleneni-system-nuts/>

Holašovice – představení. Unesco-czech. [Online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/holasovice/predstaveni/>.

K čemu je územní plán a co v něm prověřovat. *Epravo* [online]. [cit. 2024-09-01]. Dostupné z: [K čemu je územní plán a co v něm prověřovat | epravo.cz](https://www.epravo.cz/k-chemu-je-uzemni-plan-a-co-v-nem-proverovat/)

Kaplička v Korkyni; zdroj: SOUKUP Jiří. Kaplička Korkyně. In: Korkyně. [online]. [cit. 2023-09-24]. Dostupné z: https://www.korkyne.cz/vismo/galerie3.asp?id_org=6951&id_fotopary=2050&n=kaplicka%2Dkorkyne&p1=3109

Komunitní centrum. *Spolek Tulipán* [online]. [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: <https://www.spolek-tulipan.cz/komunitni-centrum/>

Korkyně [online]. [cit. 2023-08-24]. Dostupné z: <https://www.korkyne.cz/o-nas/ms-1190/p1=1190>

Korkyně: obec. *Mapy* [online]. [cit. 2023-08-22]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?source=muni&id=4004&x=14.3494112&y=49.7855928&z=14>

Leader ČR. *EAGRI* [online]. © 2009–2023, © 2009–2023 [cit. 2023-06-09]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

Mapa regionů soudržnosti. Eurostat [online]. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu/strukturalni-fondy/spravni-cleneni-system-nuts/>

Místní akční skupina Brdy-Vltava. Brdy-Vltava. 2015. [online] [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.brdy-vltava.cz/o-nas/mistni-akcni-skupina-brdy-vltava/#!199>.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Komunitní centrum. *Youtube* [online]. Televizní tvorba Brno – Davels spol., 2022 [cit. 2023-08-18]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gaS1FcHvBCg>

Nájemní bydlení. Dotace pro obce. [online] [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/najemni-bydleni>.

Nájemní bydlení. Dotace pro obce. [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.dotaceproobce.cz/dotace/najemni-bydleni>

Národní fond zřízen k 31. 12. 1998. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 1999 [cit. 2023-08-15]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/1999/1999-12-31-tiskova-zprava-6559-narodni-6559>

O nás. *Dětský domov Korkyně* [online]. [cit. 2023-09-17]. Dostupné z: <https://ddkorkyne.cz/onas/>

O spolku: Co jsou MAS. *Msmascr* [online]. 2023, 2023 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: <https://www.nsmascr.cz/o-spolku/co-jsou-mas/>

O svazku. Svazek obcí Dobříšska a Novoknínska. [online]. [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.dobrisskonovokninsko.cz/o-svazku/ds-50/p1=52>

PERLÍN, Radim. *Venkov, typologie venkovského prostoru* [online]. Praha [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf>. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK.

Počet obyvatel – vybrané území. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkt=S29ya3luxJs.&katalog=all&pvo=DEM14&str=v109&u=v109__VUZEMI__43__599204.

Rozvojové možnosti obcí [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: *Rozvojové možnosti obcí*. In: *Rozvojové možnosti obcí* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, s. 8–10 [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

Rukověť starosty: Obecní úřad. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/39-obecni-urad/>

Rukověť starosty: Zastupitelstvo – vrcholný orgán obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/36-zastupitelstvo-%E2%80%93-vrcholny-organ-obce/>

Rukověť starosty: Rada obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/37--rada-obce/>

Rukověť starosty: Rozpočet obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-19]. Dostupné z: <https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/63-rozpocet-obce/>

Rukověť starosty: Starosta obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: https://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/38-starosta-obce/?fbclid=IwAR3Gt3cL31Te7DdQw41G93aMwCpIOvRL9Tv3DKVllzs_IMDjTXFBW4bGR7A

Rukověť starosty: Starosta obce. *Rok v obci* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/38-starosta-obce/>

Sbor dobrovolných hasičů Korkyně. Korkyně. [online]. [cit. 2023-10-08] Dostupné z: <https://korkyne.cz/seznam-sluzeb-a-spolku/os-54/p1=54>.

Věkové složení obyvatel podle obcí. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&skupId=526&pvo=DEM03a&pvoch=2107&pvokc=65#fx=0&w=>

Věkové složení obyvatel podle obcí. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2023-10-08]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=Korkyn%C4%9B&bkvt=S29ya3luxJs.&katalog=all&skupId=526&pvo=DEM03a&pvoch=2107&pvokc=65#fx=0&w=>.

VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava, GREGUŠKA, Michal, Edita HUDÍKOVÁ a Filip ZAVŘEL, ed. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018 [cit. 2023-06-19]. ISBN 978-80-87544-98-3. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpoctove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>

Zastupitelstvo. *Korkyně* [online]. [cit. 2023-09-11]. Dostupné z: <https://www.korkyne.cz/zastupitelstvo/ms-1022/p1=58>

Zeleň v obcích. Brdy-Vltava. [online]. [cit. 2023-10-04]. Dostupné z: <http://www.brdy-vltava.cz/hlavni-oblasti/zelen-v-obcich/#!660>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Regiony soudržnosti v ČR	17
Obrázek 2 - Území obce Korkyně	41
Obrázek 3 - Kaplička v Korkyni.....	41
Obrázek 4 - Mapa území MAS Brdy-Vltava	50

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 – Počet členů zastupitelstva	25
Tabulka 2 - Průměrný věk obyvatel obce Korkyně (v letech).....	45
Tabulka 3 - Setkání občanů (spokojenost).....	54
Tabulka 4 - Výlet do divadla (spokojenost).....	54
Tabulka 5 - Další akce	55

8.3 Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v obci	44
Graf 2 - Věkové kategorie obyvatel v obci.....	44
Graf 3 - Pohlaví respondentů	52
Graf 4 - Věková struktura respondentů.....	53
Graf 5 - Život v obci – spokojenost	53
Graf 6 - Prostor pro setkávání občanů	56
Graf 7 - Společenský sál	56
Graf 8 - Komunitní centrum	57
Graf 9 – Klubovna	58

8.4 Seznam použitých zkratk

NUTS – nomenklatura územních statistických jednotek

9 Přílohy

Příloha A - územní plán obce Korkyně.....	73
Příloha B - dotazník	74

Zjištění názoru obyvatel obce Korkyně na budoucí rozvoj

Dobrý den, prosím o vyplnění následujícího anonymního dotazníku určeného pro trvale žijící obyvatele starší 18 let. Dotazník je podkladem k mé bakalářské práci. Výsledky dotazníku mohou být využity pro budoucí rozvoj obce.

Vybranou odpověď prosím označte zakroužkováním příslušného čísla.

1) Jak jste celkově spokojen/a s životem v obci?

1. Zcela spokojen/a
2. Spíše spokojen/a
3. Neutrálně
4. Spíše nespokojen/a
5. Zcela nespokojen/a

2) U každé z akcí, uveďte, jak jste s ní spokojen/a

	Velmi spokojen/a	Spokojen/a	Neutrálně	Nespokojen/a	Velmi nespokojen/a	Neúčastním se
1.setkání občanů	1	2	3	4	5	6
2.výlet do divadla	1	2	3	4	5	6

3) O jaké další akce byste měl/a zájem?

1. Pálení čarodějnic
2. Dětský den
3. Pohádkový les
4. Jiné (doplňte)

4) **Myslíte si, že obec potřebuje nový prostor pro setkávání občanů?**

1. Ano
2. Ne
3. Nevím

5) **Myslíte si, že obec potřebuje společenský sál?**

1. Ano
2. Ne
3. Nevím

6) **Myslíte si, že by se v obci mělo vytvořit komunitní centrum?** (Prostor, ve kterém jsou pořádány nejrůznější sportovní, kulturní a vzdělávací aktivity)

1. Ano
2. Ne
3. Nevím

7) **Myslíte si, že by v obci měla být vytvořena klubovna?**

1. Ano
2. Ne
3. Nevím

8) **Jaké je vaše pohlaví?**

1. Muž
2. Žena

9) **Do jaké věkové skupiny se řadíte?**

1. 18–30
2. 31–50
3. 51–70
4. 70 a více

10) Jak by mělo být naloženo s budovou bývalého dětského domova?

11) Co by podle vás přispělo k dalšímu rozvoji obce?

Děkuji Vám za trpělivost při vyplnění dotazníku.

Zdroj: vlastní zpracování